

SVOBODNA SLOVENIJA

VICTOR MARTINEZ 50
Buenos Aires

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual N° 260254

“ESLOVENIA LIBRE”

GLASILO SLOVENCEV V JUŽNI AMERIKI

CORREO
ARGENTINO
(Precedencia)

FRANQUEO A PAGAR

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Año (Leto) VII.

Buenos Aires, 14. julija (julio) 1949.

No. (Štev.) 28.

Društvo Slovencev

Društvo Slovencev v Buenos Airesu je prva organizacija slovenskih protikomunističnih naseljencev v Ameriki. Tisoči Slovencev so začeli prihajati v Argentino in druge prekomorske dežele. Bil bi narodni greh, če bi jih prepustili same sebi. Kakor se je storilo vse, da bi bili novi naseljenci versko dobro oskrbljeni, tako je bilo treba ustanoviti tudi organizacijo, ki bi v začetku pomagala po svojih močeh ljudem, ki so prihajali čez morje, pri premagovanju neizogibnih začetnih težav, potem pa bi bila nekako vidno predstavništvo slovenskih naseljencev in središče, ki bi idejno, kulturno in gospodarsko pomagalo slovenskim naseljencem, da bi ostali to, kar so bili in da bi napredovali.

Kdor je od blizu gledal delo v društvu, mora reči, da je veliko dobrega storilo. Ne vsega, kar bi bilo treba, gotovo pa to, kar je bilo v danih razmerah mogoče. Začelo se je iz nič. Potreb pa je bilo prvi dan sto! Prav tu se je pokazala organizacijska zrelost večine naseljencev: sami brez sredstev, so se odločili da z razmeroma visoko članarino omogočijo društvu obstanek. Tako je bilo mogoče začeti z rednim, dostikrat na zunaj nevidnim delom v korist naseljencev.

V okviru in na pobudo društva že deluje cela vrsta kulturnih ustanov. Društveni prostori na Martinu so skupen dom za naše ljudi. Društvena pisarna ima vedno obiskovalce, ki potrebujejo nasvete in pomoči.

Vse kaže, da je doba naseljevanja in s tem ena velikih nalog društva končana. Ali naj sedaj društvo preneha? Slišijo se posamezni glasovi, da naj kar preneha z delom in pusti, da se nadalnje delo razvija po svoje.

Naše mnenje je, da bi bilo to velika škoda. Če bi društva ne bilo bi ga morali prav sedaj ustanoviti. Čaka ga druga velika naloga: **dati naseljencem vso oporo, da se bodo vzdržali na višini in vsestransko napredovali.** Brez neke centralne organizacije se bomo razkropili in porazgubili. Posamezne osebe s svojim osebnim vplivom ne zadoščajo, treba je organizacije, ki se opira na številno članstvo, ki sodeluje, kritizira, če je treba in daje pobude in oporo pri delu.

In dela bo še veliko! Poglejmo! **Nujno nam je potrebna vzajemna podpora organizacija.** O tej bo razpravljajal prihodnji občni zbor društva. **Verjetno bodo kmalu ugodna tla tudi za razne gospodarske organizacije.** Vprašanje slovenskega tiska bi bilo treba urediti po enotnih vidikih. Kaj bo-

mo storili, da ne bo utonilo v par letih v drugojezičnem morju tisoč slovenskih otrok? Kako začeti in rešiti problem družin, katerih člani so deloma tu, deloma onstran morja? Kaj bomo storili z delavci, nezmožnimi in neozdravljivo bolnimi sorojaki, ki jih bo vedno več med rami? Kaj, če pride kriza in z njo brezposelnost? Itd! Vsak dan bodo nastajala nova vprašanja in težave!

Zato nam bo vedno nujno potrebna skupna organizacija, v kateri mora biti prostor za vse, ki so dobre volje.

Los Eslovenos Festejaron la Fiesta Patria Argentina

El día 9 de julio se reunieron los eslovenos como el año pasado en la misma fecha, para conmemorar la efemérides patria y para ilustrarse con los hechos memorables de la historia argentina.

El orador dr. Tine Debeljak subrayó en su alocución el amor patriótico argentino al evocar la memoria de sus prohombres, a los cuales la Nación debe su creación. Este ejemplo debemos imitar también nosotros.

Luego destacó el acontecimiento del memorable primero Nueve de Julio del año 1816, día en el cual triunfó el espíritu del General San Martín, si bien el mismo personalmente no haya presenciado ese gran acto de la asamblea.

La proclamación de la Independencia Argentina arraigó el espíritu sanmartiniano en cada argentino, hizo crecer alas al ejército que

Slovinci slave argentinski državni praznik

Dne 9. julija so se zbrali tudi letos, kakor lani, Slovinci v dvorani pri sv. Juliji, da proslave argentinski državni praznik. Precejšnje število Slovencev se je udeležilo te proslave.

Govornik dr. Tine Debeljak je svoj spominski govor navezal na domovinsko ljubezen, katere vzgled med vsemi narodi je Argentina, ki se sleherni čas in na vsakem kraju spominja tistih svojih ljudi, ki so ustvarjali sedanjim in bodočim rodovom svobodo domovine. Te ljubezni in spoštovanja žrtev za domovino se moramo pri njih učiti tudi mi.

Dogodek leta 1816 je postavil v zgodovinsko okolje ter poudaril zmago duha San Martina, ki osebno ni bil pričujoč na skupšini, pa je vendar on zmagal s svojo odločno mislijo.

Po razglasitvi politične neodvisnosti je stopil duh San Martina v vse Argentine, dal njihovi vojski

Le nečeta ji še manjka! Da bi jo vsi vzljubili in cenili kot nujno potrebno skupno zadevo vseh poštenih Slovencev. Vedimo, da je od članstva odvisno, kakšno bo društvo v bodoče. V vzdušju medsebojnega zaupanja in bratske krščanske ljubezni bo lahko veliko dobrega storilo ne le za tukajšnje naseljence, ampak tudi za one, čijih oči so z zaupanjem uprte v nas. Če pa bomo podlegli strasti, rezaupanju, sumničanju ali pa brezbriznosti, bo pa tudi društvo podobno slabokrvnemu bolniku, ki h'ra iz dneva v dan. Če bi zaspalo, bi mi vsi bili odgovorni za ta greh pred celim našim narodom.

atravesó así, lleno de fuego, los Andes para limpiar de los enemigos el otro lado de las Cordilleras.

Un siglo más tarde confió el pueblo argentino las riendas de su destino al presidente, el también general, el actual Primer Mandatario General Juan D. Perón, el cual conquistó para su Patria otra independencia, no menos importante, la económica. En el año pasado, en esa misma fecha, se completaron esas conquistas con otras más: las libertades y derechos sociales del trabajador y del anciano.

Los eslovenos nos alegramos con la alegría popular argentina y nos enorgullecemos con el derecho, que tan generosamente nos ha sido otorgado, de tener también nosotros a la Argentina por nuestra patria, la segunda patria, tanto más querida cuanto más nos duele el dolor de nuestra primera patria, tan lejana y tan extrañada.

peroti, da so se dvignili nad Ande in pregnali sovražnika iz gnezd na oni strani gora.

Tej politični svobodi pa je stoletje pozneje sedanji predsednik general Peron v isti hiši razglasil drugo nič manj važno državno svobodo — gospodarsko neodvisnost. In lani so se tem svobodam še pridružile socialne pravice delavcev in starčkov.

Slovinci, ki smo dobili gostoljubno zaščito v tej državi, želimo, da bi bila močna in da bi mogli tudi mi prinesiti kaj k zgradbi državi, ki si je postavila take temelje, ki so sedaj zgled vsemu svetu: "Politično svobodna — ekonomsko neodvisna in socialno pravična".

VSI KOMUNISTI IZOBČENI

Papež Pij XII. je 13. julija objavil sklep kongregacije svetega oficija z dne 28. junija t. l., po katerem so vsi komunisti na svetu izobčeni iz katoliške cerkve.

TITTOVI KOMUNISTIČNI
MILIČNIKI PREGANJAJO
BREZJANSKE ROMARJE

Oseba, kateri se je pred štirinajstimi dnevi posrečilo pobegniti iz titove komunistične diktature, nam je poslala pismo, v katerem na kratko opisuje sedanje težke razmere, v katerih morajo živeti ljudje pod komunističnim protiljudskim režimom. Takole pravi v pismu:

"Vsak dan pokleknete in rožni venec izmolite zato, ker vas je Bog rešil tega gorja, ki preti ljudem doma. Sedaj ustanavljajo zadruge in pobirajo kmetom zemljo. Oni pravijo, da jo kmetje oddajajo prostovoljno. Potem te pa prisilijo, ker nalagajo take davke, da jih nobeden ne zmore. Če se prijaviš, je že po tebi. Eni so tako napravili, sedaj so pa taki, da se jim bo zmešalo. Nekateri pa čakajo, da jim odpeljejo zadnji rep iz hleva. Sicer pa tudi drugače vse poberejo.

Nikjer ne vidiš več veselega človeka, razen tistih, ki vso to stvar vodijo. Možiti in ženiti se sedaj na kaže, ker nima nobeden nič svojega. Sicer pa tudi mizarji ne smejo delati nobene oprave več. Pravijo, da morajo biti vsi ljudje izenačeni, kot n. pr. v Rusiji, da bodo lahko spali kar pri živini na tleh.

Na polju letos dobro kaže. Pšenica že dolgo ni bila tako, lepa, kakor je letos. Sadja, posebno jabolka bo dosti, košnja je bila zelo lepa. Sena je bilo dosti. Ljudje so pa žalostni, ker jim bodo tako vse pobrali in bodo pri vsem dobrem pridelku lačni, bosni in nagi. Sedaj ne dajejo več tudi kvasa, samo, da ljudje ne bi mogli peči kruha doma.

K Mariji Pomagaj na Brezje tudi več ne puste romarjev. V soboto in nedeljo so bili na vseh poteh titovi miličniki in niso nobenega pustili naprej. Če se pa kakemu romarju le posreči priti do Marijine cerkve, ga nobena hiša ne sme vzeti na prenočišče. Če to stori, je strogo kaznovana. Znamenja ob cestah in poteh so tudi že skoro povsod prazna. Marijine kipe in podobe ter kipe svetnikov so titovci vse pometali v stran".

Tako naš prijatelj o sedanjem položaju doma.

Poročilo o nadaljnem preganjanju duhovščine s strani titovih komunistov je oddajala tudi vaticanska radijska oddajna postaja dne 21. junija, ki je odločno zanikala vse govorce, kakor, da bi se bil položaj kat. cerkve v Jugoslaviji po sporu med titom in kominformom v čemerkoli zboljšal. V svoji oddaji, v kateri je vaticanska postaja zanikala tudi vse novice o titovi nameri, da bi izpustil nadškofa dr. Stepinca, je ista postaja obsodila tudi nezaslišano zlorabo titovih komunističnih organov, ko nalagajo takso tistim, ki želijo prejeti svete zakramente: za otroški krst je treba plačati državi 3.000 din, za birmo 4.000 din, za cerkveno poroko pa kar 6.000 din.

Anglija v boju z gospodarsko krizo

Ameriški finančni minister Snyders je te dni obiskal tudi London in tam imel celo vrsto zelo važnih razgovorov z angleškim finančnim ministrom Staffordom Crippsom. Poprej je imel celo vrsto razgovorov v Parizu in v Bruslju, toda nazadnje je v Evropi le Anglija tista, ki mora odločiti o tem, kako daleč bo njena notranja kriza zavrla gospodarski dvig vse Evrope in posredno izzvala težke gospodarske pretrese na vsem svetu. Anglija namreč preživlja dvojno krizo: notranjo in gospodarsko - socialno. Notranjo krizo mora odločiti delavska stranka, ki je od leta 1945 na vladi; gospodarsko pa bo možno rešiti šele tedaj, ko bo angleška notranja odpravljena. Vlada laboristov je izvedla celo vrsto nacionalizacij, od katerih so se nekatere posrečile, mnogo drugih je prineslo več škode ko koristi, nekatere nacionalizacije pa se še obetajo. Te nacionalizacije ne kritizirajo samo konservativci, ampak zlasti tudi v USA, kjer pravijo, da je laboristična vlada dočarje iz Marshallove pomoči porabila zato, da je lahko delavska stranka krila primanjkljaje pri nesrečno izvedenih socialnih reformah. Delavska stranka pa se mora trenutno moriti še tudi s tem, da uredi razmere v delavskih strokovnih organizacijah, kjer se vrivajo komunisti na debelo in povzročajo neizmerne težave, ko izzivajo stavke, ki veljajo vlado milijone funtov. Komunisti so prevzeli vodstvo stavke pristaniškega delavstva v Londonu, kjer delavstvo stavka že 14 dni, dočim ladje čakajo, da bi bile iztovorjene blaga, ki je za angleško obnovo tako potrebno. Delavska stranka se je zastonj trudila, da bi pristaniško delavstvo vrnila na delo in zato je morala poseči po najhujšem sredstvu — oklicano je bilo "izredno stanje pripravljeno", nekaj izrednega v angleški politiki. — Pod pritiskom teh notranjih težav je moral finančni minister sir Stafford Cripps v mnogem kloniti pred zahtevami ameriškega finančnega ministra in kakor poročajo listi, je moral obljubiti, da bo počasi dopustil zamenljivost angleškega funta v dolar in da bo Anglija nehala s sklepanjem dvostranskih trgovinskih pogodb. Listi tudi pišejo, da je angleška vlada pristala nato, da se z mednarodnim dogovorom cena zlata dvigne.

Dočim je tarnanje nad gospodarskimi razmerami v Angliji splošno, pa se na drugi strani manjšajo preveč pesimistični glasovi o krizi v USA. Vsekakor so v USA prepričani, da razvoj gospodarstva ni ušel vladi izpod kontrole in Truman v ponovnih izjavah pojasnjuje, da stanje ameriškega gospodarstva ni tako, da bi plavalo v kako krizo. Niti skoraj trimilijonsko število brezposelnih v USA ni preveč vznemirljivo, tako pravijo.

Čim se pa kje uveljavljajo kaki znaki o majanju gospodarskih temeljev v posameznih državah, se takoj v sovjetskem svetu pojavijo znaki zadovoljstva nad tem, da bo zahodni demokratični blok zašel v stisko, iz katere bo izšel oslabiljen tako, kakor to odgovarja načrtom komunistične internacionale. V Angliji so komunisti že začeli izzivati stavke, v Avstraliji se mora delavska socialistična vlada z orožjem boriti proti 700.000 stavkujočim rudarjem, ki jih vodijo komunisti. V Moskvi pa spet stopa v ospredje gospodarski teoretik in najtesnejši Stalinov sodelavec za presojo gospodarskih kriz, prof. Varga, ki je sedaj dobil eno vodilnih mest v so-

vjetski vladi. Zanj velja, da je on tisti, ki da v Moskvi najbolj ve, koliko je na "uri" v USA in v Angliji, to se pravi, kdaj bodo tam tako mehki, da bo Stalin lahko pritisnil na nove odklopnike v svoji mrzli vojni.

General Čangkajšek pa je pohitel obiskat predsednika Filipinov in tej dvojni konferenci pripada poseben pomen. Nekateri menijo, da sta oba državnik pripravljala sklenitev posebnega pakta držav ob Pacifiku proti komunizmu, nekaj takega, kakor je Atlantska pogodba med zahodno Evropo in USA. Toda izgleda, da je do sklenitve take pogodbe še daleč, toda uvod je le. Povdarjeno je bilo predvsem to, da sta oba državnik razpravljala o tem, kaj pomeni prodiranje komunizma

PRED KRITIČNIMI DOGODKI V MACEDONIJI

Pred kratkim so listi pisali, da mislijo države kominforma poseči v oboroženo obračunavanje proti Titu in sicer bi se naj začelo v dneh od 1. do 10. avgusta. Prvi sunek bi se naj izvedel na jugu in sicer v Macedoniji, kamor bi vdrl komunistični guerilci iz Albanije, Grčije in Bolgarije. Sovjeti žele, da bi se Macedonija odcepila od Jugoslavije in nato ustanovila posebno macedonska komunistična republika s Solunom kot glavnim mestom. — V Moskvi v začetku ne bi torej mislili iti tako hitro nad Tita in nad Beograd, ampak tje doli proti Egejskemu morju in nato naprej v Sredozemsko morje. Ponekod menijo, da pomeni ta sunek veliko nevarnost ne samo za Tita, ampak še bolj za tiste, ki danes drže Grčijo pred propadom v sovjetske roke in nekateri listi že pišejo, da prejema Tito že velike pošiljke orožja iz zahoda, da bi mogel biti kos bojem v Macedoniji. Med tem je imel v nedeljo dne 10. julija Tito sam v Pulju velik

v Aziji. Dasi do kake vojaške obrambne pogodbe proti komunizmu ne bo prišlo, se vendar povdarja, da je prišlo do sklepov velikega pomena. Predsednik filipinske republike je izjavil, da se bodo prave posledice teh razgovorov čutile šele čez dvajset let; torej vsaj to, da še niti čez dvajset let v Aziji komunizem ne bo tako dokončno zmagal, da ne bi mogli močje, ki so se te dni na Filipinih pogovarjali še čez dvajset let ugotavljati, da so na pravilni poti borbe proti komunizmu. V Aziji so pač stoletja tako kratka, kakor drugod desetletja.

Vladna kriza v Belgiji še ni zaključena; najbrž bo prišlo do sestave prehodne koalicijske vlade krščanskih socialcev, socialistov in liberalcev, ki bodo izvedli plebiscit, o tem, ali se naj kralj Leopold III vrne. Kralj je dejal, da se bo vrnil iz Švice, če prejme 60% oddanih glasov.

govor, v katerem je močno zaloputnil vrata proti vzhodu in še bolj prešel na zahodno stran. Najprej je udaril po sovjetih, ki da so izdali jugoslovanske interese na Koroškem, ko so nehali podpirati Titove zahteve proti Avstriji. Povdaril je tudi, da ne bo nehal z zahtevami do Trsta in z zahodom bo začel trgovati zlasti zato, ker ga je k temu prisilil gospodarski bojkot držav, ki pripadajo kominformu. *Najvažnejša pa je tista Titova izjava, ki pravi, da je Jugoslavija zaprla svoje meje proti Grčiji.* S tem je napravil prvi korak k zahodu, ko je izpolnil zahtevo zahodnih držav, da naj Jugoslavija neha s pomočjo in pravico prostega kretanja grških guerilcev čez jugoslovanske meje in na drugi strani je nakazal, da je trenutno tam največja nevarnost, ki mu preti.

Sam pa biva varno na Brionskih otokih ob obali Istre, precej daleč proč od točk, ki menijo vzplamteti.

Ameriški državljani in kitajski komunisti

Severnoameriški državljani, na Kitajskem so po zadnjih zmagah tamošnjih komunistov prišli pod komunistično upravo. Na lastni koži so začeli čutiti prve zamahe komunistične knute. V Shanghaiju, kjer živi največ Amerikancev in imajo vsi močne trgovske in industrijske položaje, imajo vsak dan nove neprilike in težave ter nevarnosti, ki izvirajo iz uvajanja v prakso komunističnega gospodarstva in socialnega sistema. Tudi njih komunisti prav nič ne izključujejo iz "novega reda", kakor so si prej v svoji naivnosti predstavljali.

Stvar je sedaj prišla že tako daleč, da se je že začel new-yorški list "Harold Tribune" pritoževati nad preganjanjem ameriških državljanov s strani kitajskih komunistov. Takole pravi v svojem članku:

"Taka postopanja komunistov je lahko razumeti. Glavni vzrok leži v tem ker hočejo kitajski rdečkarji prikriti dejstvo, da so resnični imperialisti v Aziji njihovi ruški prijatelji in sateliti.

Sovjetska zveza je prevzela Mandžurijo popolnoma v svoje roke ter jo oropala njenih industrijskih naprav, ki bi zamogle napraviti iz Kitajske močno in cvetočo

državo. Dasi je Mandžurija v vsakem oziru kitajska, jo danes vlada Moskva.

Razen tega je sovjetska prestolnica ideološko ognjišče kitajskih komunistov. Oni sledijo vsakemu migu in želji moskovske propagandne linije, pa naj je še tako škodljiva kitajskim interesom".

IZ ANGLIJE

Ustanovitev Društva Slovencev v Angliji

Iz Anglije nam poročajo, da nameravajo tamošnji Slovenci dne 31. julija in 1. avgusta, ob priliki vseslovenskega sestanka, ko bodo ustanovili Društvo Slovencev v Angliji, romati v kapelico samostana na Tyburnu, ob Hyde Parku, ki stoji na istem mestu, kjer so za časa reformacije, ko so katoličane kruto preganjali, mučili, obešali in razčetrvali na smrt obsojene žrtve. Na tem mestu je sedaj samostan in je Najsvetejša noč in dan izpostavljeno. Podpriorka v samostanu je sestra znane katoliške publicistke in karitativne delavke Miss Christičeve. G. župnik Kustelj bo tam kaj opravil sv. mašo in bo ob tej priložnosti v samostanu razobešena "angleška Marija Pomagaj", ki jo je blagoslovil pomožni škof westminsterski Msgr. Craven in ki sedaj skupno z g. župnikom obiskuje bivališča Slovencev po vsej Angliji.

ARGENTINA

Proslava praznika argentinske neodvisnosti. V soboto, 9. julija, so po vsej Argentini in na vseh sedežih njenih diplomatskih zastopstev v inozemstvu slovesno praznovali 133. obletnico proglasitve njene neodvisnosti na kongresu v Tucumanu. Proslava tega zgodovinskega dne je bilo posebno veličastna v Buenos Airesu. Opoldne je bila v katedrali slovesna zahvalna služba božjaj tej je pa sledila krona vseh slavnosti velika vojaška parada na Avenidi Alvear. Pred začetkom parade je predsednik republike general Juan D. Peron kot vrhovni poveljnik vseh argentinskih oboroženih sil pregledal vojaške edinice vseh vrst orožja, ki so bile razpostavljene po številnih avenidah. Ko je v spremstvu ministra za narodno obrambo generala Sose Molina prispel do častne predsedniške tribune, je začel vojaški mimohod, ki je trajal nad dve uri. Argentinska vojska je tokrat nastopila tudi z najnovejšim crozjem, ki so ga delno izdelali v domačih orožarnah, delno pa nakupili v inozemstvu. Med drugim so nastopile tudi najtežje motorizirane edinice z najnovejšimi pridobitvami moderne oboroževalne tehnike. Letalske edinice v soboto zaradi megle v nižjih plasteh niso mogle nastopiti. Nad predsedniško palačo in ostalimi deli prestolnice so pa letele v pendeljek popoldne. V letalski paradi so prav tako sodelovale vse vrste letal od najtežjih bombnikov do lovskih letal na raketni pogon.

Letošnjim vojaškim slavnostim na praznik argentinske neodvisnosti je prisostvovalo tudi številno vojaško odposlanstvo Brazilije na čelu z vojnim ministrom generalom Canrober Pereira da Costa in poveljnik karibskega področja ameriški general Mathew Bunker Ridgway s svojim spremstvom.

Argentinska vlada je za državni praznik 9. julija t.l. izdala amnestijo za vse tiste inozemce, ki so tajno in brez vsakih listin prispeli v Argentino. Vsi se morajo sedaj javiti samo ravnateljstvu za emigracijo, da bodo tam dobili potrebne osebne dokumente.

Sanitetne oblasti v Capitalu so zaprle veliko tovarno za izdelovanje bonbonov "Mu-Mu", zaradi kršenja higijskih predpisov.

Zadnje poplave v Chubutu so povzročile veliko škodo tako prebivalstvu poplavljenih naselij, kakor tudi poljedelcem. Prizadetemu prebivalstvu je Socialna pomoč Maria Eva Duarte de Peron poslala posteljino, obleke, hrano in zdravila. V zadnjih dneh so pa bile velike poplave v mestu Dolores.

Narodni gospodarski svet je odpravil maksimalne cene za mleko, maslo in razne maščobne izdelke. Kmet bo sedaj dobival za 1 mleka 25 centavov, mleko v nadrobni prodaji se je pa podražilo za 5 centavov, tako da stane sedaj 1 pasteriziranega mleka 50 centavov. Te cene so določene za meseca julij in avgust. V tem času bo pa oblast poskrbela, da bo mleko lahko prihajalo v mesta iz najoddaljenejših krajev.

Argentinska rečna mornarica je te dni dobila štiri nove motorne ladje.

Argentinski kongres je odobril kredit 1 milijon pesov za prenos posmrtnih ostankov hčerke generala San Martina iz Francije v domovino.

Obratne nezgode je treba prijaviti v 30 dneh. Vlada je izdala odredbo, po kateri morajo ponesrečeni delavci oziroma njihovi svojci prijaviti vsako obratno nezgodo v roku 30 dni, odkar se je zgodila, oziroma odkar so zvedeli zanjo.

DELO in SVET

Priloga Svobodne Slovenije

MAMONIZEM

Gora Sinaj. Gospodar stvarstva med grmenjem in bliski izročja Mojzesu svojih deset zapovedi. Uro stran od svetega kraja pa nezvesto izraelsko ljudstvo zapušča svojega Boga in moli — zlato tele.

V svetopisemskih zgodbah smo gledali to sliko in strah nam je stisnil mlada otroška srca, ko smo premišljevali črno nevhvaležnost izvoljenega ljudstva. Postali smo možje, zgodbe svetega pisma z lepimi slikami bolj redko prebiramo. Gledamo življenje resnično in živo in vidimo isto sliko, naša srca pa so hladna in brezbrizna. Tudi danes vžiga Bog s plameni ljubezni novo postavo trpljenja in idealizma — po Cerktvi, v krščanskih šolah, v krščanskih organizacijah jo uče, a ljudje? Molijo zlato tele. Glave so sklonjene v tla, prsti grabežljivo ukrivljeni, srca prazna lepih misli. Prekletstvo zlatega malika, vsesanege v srčno žilo premnogih bogatih in revnih, je vzelo dušni mir in razdrlo zupanje.

Mamonizem pomeni po naše malikovalstvo denarja. Gon za dobičkom in pohlep po čim večjem zaslužku. Temu se mora vse brez izjeme podrediti. Tako mamonist veruje, če mu vera prinaša materialno korist, je največji domoljub in narodnjak, če si more na ta način prislužiti denar; zataji svoje politično prepričanje zaradi upanja na dobiček.

Najprej je treba vedeti, da mamonizem obenem z liberalizmom (ki to zlo po denarju opravičuje), **sestavlja kapitalizem**. Je torej bistveni del kapitalizma in sicer nevarnejši del. Človeka zgrabi in ga nato vodi povesod. Pritisne pečat vsemu prizadevanju, naj bo to na kateremkoli področju. Je pravo nasprotje krščanskega duha pravice in ljubezni, ki bi moral urejati vse naše življenje.

Spoznamo mamonističnega duha po tem, da vse **usmerja v tostranstvo**. Sreča mu je v bogastvu in zato seveda dosegljiva že na tem svetu. Kaj poštenje in vera! Kaj smisel za skupne žrtve! To zanj nima cene. Glavno je denar, imeti veliko denarja. Ta ni več sredstvo za kritje potreb, novi bog je, zlati malik v bednem srcu, ki je izgubilo orientacijo in zabredlo v čisti materializem.

Tretja značilnost in zlost: mamonizem je v velikem in malem **pravo malikovalstvo**. "Glej, Izrael, svojega novega Boga!" so vpili zaslepljeni pod Sinajem in darovali zlato temu maliku. Če služimo mamonu, smo vrgli iz src pravega Boga, kajti Kristus sam govori: "Ne morete služiti Bogu in mamonu. Če namreč ljubite enega, sovražite drugega in če se držite enega, zaničujete drugega." Iz teh besed je jasno, da polovičarstva ni in da je torej katoličanstvo teh, ki jih je prevzel pohlep po bogastvu, le prazna lupina.

V bogatih in revnih je to prekletstvo. Eni že imajo denar in si ga žele več, drugi nimajo nič in si žele bogastva. Eni sede pri "koritih", kakor to nekobilo surovo izra-

ža naš človek, drugi se drenjajo k njim. Gre za to, koliko časa in kdo bo na vrhu. Danes meni, jutri tebi. Duh pri obeh pa je isti: mamonistični duh, usmerjen zgolj in edino v korist in ugodje na tem svetu.

To je duh, ki ureja krivični sistem modernega gospodarstva. Največja težava je, ker je ta duh v nas samih. Zlo nosimo v svojih srcih in zato je boj težak. Boriti se proti samemu sebi — to se čudno sliši, a je edina rešilna pot. Če s te strani prisluhnemo materinskemu klicu Cerktve po preropenju lastne nravi, ki je predpogoj našemu delu, nam stvar postane razumljiva.

Večkrat se sliši, da nekateri hočejo v enem letu nagrajiti več, kot so izgubili v sedmih. Naše besede se vrte le okrog zaslužka in ljudi

cenimo po premoženju, ki ga imajo. Če ga imajo več kot mi, so kapitalisti in oderuhi, če manj nas ne brigajo. Težko gre denar iz rok, posebno v kritje tujih potreb. Ali ni vse to znamenje, da smo že zastrupljeni? Zli duh je v nas, a ne samo v nas samih, ampak tudi okrog nas. V naši najbližji okolici, v tovarni, med delavstvom, na ulici. Socialistično delavstvo je v celoti obsedeno z mamonističnim duhom in sanjami o paradizu na zemlji, ki bi njim prinesel polne sklepe in žepe, nasprotnikom pa beraško palico. Ali se bomo mi le v teoriji razlikovali od nasprotnikov?

Mamonizem hromi naše delo. Vsako prizadevanje okuženo z njim je obsojeno na neuspeh. Rešitev je samo v zamenjavi duhov. Namesto umazane dobičkaželjnosti je treba vtisniti v srca pečat pravice in ljubezni. Nikjer ni potreba samovzgoje tako kričeča kot tukaj in tudi nikjer ne pusti bolj blagodejnih sadov kot na tem polju. Iz naših src moramo izžgati duha mamonizma in privrela bo iz njih pesem krščanske pravice in ljubezni.

Milko Langus.

PREDHODNIKI ARGENTINSKEGA DELAVSKEGA KATOLIŠKEGA GIBANJA

Leto 1884 je udarilo pečat argentinskemu delavskemu katoliškemu gibanju. Takrat je namreč prišel iz Nemčije mlad redemptorist, ki je bil po duši apostol, a po razumu organizator. Bil je to pater Federico Grote. Rodil se je v domovini Kettelerja, Windtortha, Lieberja, Hitzaja, Pieperja, Kolpinga in drugih slavni predhodnikov katoliškega delavskega gibanja v Nemčiji. Ko je prišel v Argentino mu je bilo 31 let, umrl je pa v Buenos Airesu star skoraj 80 let.

Pater Grote si je nadel za naloge presaditi v Argentino vse tisto, kar je videl bujno cveteti v domači deželi. Bil je mož poln potrpežljivosti in svest si svoje naloge, ki si jo je zašel. Da bi se te naloge lažje lotil, se je podal v notranjost države in tam na licu mesta proučeval stanje delavskega sloja. Kot zaključek tega njegovega potovanja je izdal delo "Circulos de Obreros".

V letu 1902 je položil temelj **Krščanski demokratični ligi**. Še prej pa začel izdajati časopise in sicer: leta 1895 list "La defensa (obramba)", leta 1899 list "Voz del Obrero" (Delavčev glas) leta 1901 list "El pueblo" (ljudstvo) in leta 1908 list "El trabajo" (Delo). V teku svojega delovanja je imel pater Grote nešteto govorov, objavil brez števila člankov, izmed katerih naj omenimo le "El socialismo" (1898) in v letu 1904 objavljeni "Kako danes socializem izkorišča delavca in kako ga bo izkoriščal v državi, katero hoče ustvariti." Poleg teh pa bi bilo posebej omeniti še dva, ki sta globoko odjeknila med narodom. To sta bila: "Poslanica Rerum novarum in delavsko vprašanje" in "Stavke ter njih odnos do vere, prava in sožitja".

Elias Niklison piše o patru Groteju: "Bil je talentiran in izobražen, prepričan in oster pobornik načel in učenja svojega nauka in

šole ter trdovraten in hraber napadač drugega (nauka). Argentinski socializem brez dvoma ni imel nikdar bolj odločnega in neustrašenega nasprotnika. Bil je poln izredne telesne in npravne moči, okreten in gibčen v kulturi in razumu nalik doktorju Pieperju previdnostni mož nemškega Volkssvereina). Kjerkoli je vzniknila kaka propaganda ali se je pojavil kak napad s strani socializma, tam se je vedno pojavil pater Grote in neustrašno in z uspehom uveljavil svojo avtoriteto in branil katoliško misel. Za Argentino je bil pater Grote res mož Previdnosti: Bil je duhovnik dela in zgleda. Vzgal je ljudi tako, da bi lahko postali vodniki v delu in z vzornim zgledom pripravljali nov kader križarjev. Radi tega bo šel pater Grote v zgodovino argentinskega katoliškega delavskega gibanja kot eden njegovih največjih predhodnikov".

Praktično delo patra Grote-a: Ko je pater Grote ustanovil delavske krožke je imel v načrtu organizirati katoliško delavstvo v mestih in na deželi. Pri tem je zasledoval cilj izboljšanja življenjskih in delovnih pogojev širokih ljudskih množic, ter že takrat vzdrževanje gotovega ravnotežja in sožitja med delom in kapitalom, kar naj bi preprečevalo sovraštvo in razredno borbo, na katero je ščuvala brezobzirna propaganda. Ko pater Grote ni mogel najti dovolj katoliških delavcev za ustanovitev vzornih obrtnih društev, se je odločil, da pritegne v Delavske krožke vse člane družabnega telesa, brez ozira na njih položaj, poklic ali obrt. Tako je bil 2. februarja 1892 ustanovljen prvi krožek, ki se je imenoval "Osrednji krožek delavcev". Njegov namen je bil braniti in pospeševati npravno in gmotno blagostanje delavstva v odločnem nasprotju z nečastno propagando socializma in brezvestnosti, katera preko varljivi-

vih obljub kratkotrajne sreče, vodi delavca v začasno in večno propast in, ki vsej družbi prizadeja neozdravljiva zla. Kot praktično delo akcije je posebej prišlo do izraza: **medsebojna pomoč, osnoven in strokoven pouk, brezplačne posredovalnice za delo, posojilnice, organizacija delavskih kongresov** itd. Osrednjemu krožku so kmalu sledili drugi, n. pr.: "San Cristobal", "Santa Lucia", ki sta bila ustanovljena 1894, že naslednje leto pa so se ustanovili nadaljni krožki v **Concepción, Avellanedi, in Rosario**. Vsi ti krožki so bili vsak zase popolnoma samostojni. Vežala jih je istovetnost teženja in programa.

V letu 1895 je prišlo do ustanovitve **Zveze krožkov**, katere namen je bil poleg enotnosti ideje, dati jim tudi enotnost postopka. Pozneje se je pa ustanovila **Osrednja država zveza za boljše vodstvo dela**. Končno je prišlo do ustanovitve **Glavnega sveta**, ki so ga tvorili člani Državne osrednje zveze ter predsedniki in duhovni vodje vseh delavskih krožkov v republiki.

To delo se je končno raztegnilo na vso deželo. Leta 1912, ko je pater Grote prenehal biti glavni vodja, je Argentina štela 77 krožkov z 22.930 člani in 1.070.000 Pesov imovine. Krožki so se dobro vsidrili v pokrajinah Buenos Aires, Santa Fe, Entre Rios, Catamarca, Cordoba, Santiago del Estero, Salta, Tucuman, Mendoza in Corrientes.

Prvi katoliški delavski kongres se je vršil leta 1898 v Buenos Airesu. Sklicali so ga vodje krožkov, katerih je bilo takrat 30 po številu. Leto dni kasneje je bil že predložen narodni skupščini **zakonski predlog o obveznem nedeljskem počitku**. V letu 1901 je bil ta zakonski osnutek ponovno predlagan z dodatnim načrtom za **ureditev dela žena in otrok**. Prišlo je do velikih manifestacij, v katerih je narod jasno povedal, da podpira omenjene predloge.

Pobuda zakona o obveznem nedeljskem počitku in o ureditvi dela žena in otrok ima veliko vrednost, ne toliko po pomenu in socialni plati, kot po tem, **kdo jo je prvi sprožil**. O tem se pripravajo socialisti in katoličani. **To sta namreč prva dva argentinska delavska zakona**. (Nedeljski počitek — št. 4661 z dne 6.9.1905 in Ureditev dela za žene in otroke — št. 5291 z dne 14. 10. 1907) Čeprav je res, da je mednarodni delavski odbor zahteval (leta 1890—1893) v imenu delavskega združenja argentinske republike in kot njen predstavnik, da pride do socialnega izboljšanja, in gotovo, da je pobudo Delavskih krožkov pojačevala in podpirala volja tisočev organiziranih delavcev je vendarle resnica, da predložitev popolnih zakonskih osnutkov pripada Delavskim krožkom. Pri tem pa nič ne skrivamo, da gre velika zasluga za to, da sta bila zakona sploh uveljavljena doktorju Alfredu L. Palacios-u, ki je v onih letih zastopal socialistično stranko v poslanski zbornici.

Leta 1912 je prevzel predsedstvo Delavskih krožkov **ing. Alejandro E. Bemge** in par mesecev

(Nadaljevanje na 4. strani.)

Milan Majnik

Primer Cruz Ocampo pred Združenimi Narodi

Koncem leta 1947 je prišlo do preloma diplomatskih stikov med Chile in SSSR. Ko je čilski poslanik Luis David Cruz Ocampo hotel zapustiti Moskvo se je pojavila težava v tem, ker sovjetske oblasti njegovi snahi niso dovolile zapustiti državo. Poslanikov sin se je namreč v času bivanja v Rusiji poročil z rusko državljanko. Spor se je takrat začasno rešil tako, da je tudi poslanikov sin ostal v Rusiji, Chile pa si je pridržala pravico pritožiti se na Združene narode.

Postopek pred Združenimi narodi je bil razmeroma dolg. Šele 24. aprila 1949, prav na peto obletnico ustanovitve Združenih narodov, je glavna skupščina te organizacije dokončno obravnavala primer Cruz Ocampo. Zastopnik Herman Santa Cruz je ostro obsodil Sovjetske zvezo, ker s tuji poročenim ruskim državljanom brani zapustiti državo, ker s tem brani poročenim ženam živeti skupno z njih soprogi. To pa pomeni kršenje najosnovnejših človeških pravic, katere so Združeni narodi pred časom sprejeli in njih sprejem priporočili vsem včlanjenim državam.

Zastopnik Santa Cruz je nevedel, da je Sovjetska zveza približno tisoč ruskim državljanom, poročenim z ameriškimi, angleškimi in francoskimi vojaki, odrekla dovoljenje, da s svojimi možmi odidejo v njih matične države. "Izgleda, da so ti predpisi v Sovjetski zvezi tako strogi, da izjeme sploh niso možne, je nadaljeval g. Santa Cruz, "kajti tudi snahi našega bivšega poslanika v Moskvi je bilo tako dovoljenje odklonjeno. Vsled tega prelagam, da

(Nadaljevanje s 3. strani)
zatem je bil imenovan za duh. vod. msgr. Miguel de Andrea. On se lahko upravičeno smatra za enega najtrdnjših stebrov argentinskega katoliškega delavskega gibanja. Je sijajen govornik, organizator in podjeten mož. Že samo njegova knjiga "O katoliških združenjih uradnic" ga uvršča med najodličnejše osebnosti katoliških delavskih gibanj vse Amerike. Od leta 1913—1919 je zamenjeval patra Grote-ja v duhovnem vodstvu. Bil je pobornik prvega kongresa katoliških delavcev Latinske Amerike. Njegova zasluga je, da je prišlo do ustanovitve Argentinske katoliške zveze, ki je zagledala luč leta 1919, a se je pozneje umaknila Argentinski katoliški akciji.

Monsignor De Andrea je objavil vsepolno razprav in govorov v številnih časopisih in knjigah. Njegova jačina je brez dvoma v prvi vrsti v njegovem literarnem delu, ki je imelo velik socialni vpliv med narodom. Argentinskemu delavskemu katoliškemu gibanju je manjkalo dobrih pisateljev. Imel je mnogo talentov, sijajnih govornikov, spretnih debaterjev, ali premalo duhov, ki bi znali v preprosti in vsakomur razumljivi besedi podati v knjigi to, kar bi družbo resnično začelo uravnava-ti.

Argentinsko delavsko katoliško gibanje s ponosom šteje patra Grote-ja in monsignora De Andrea med svoje velike može, ki so tudi pisano besedo delovali za praktično uresničenje socialnega nauka Cerkve v Argentini.

glavna skupščina Združenih narodov osvoji obsodbo, ki ji je bila priporočena od njene pravne komisije".

Sovjetski delegat Tsarapkin je odklonil vse čilenske obtožbe, ker "so iz temelja brez podlage" in ker je predmetna zadeva izključno "sovjetska notranja zadeva".

Glavna skupščina je nato z 39 glasovi večine — proti 6 glasovom sovjetskih satelitov in 11 vzdržarji arabskih držav in Kitajske — osvojila dokončni sklep, ki glasi: "MERE, KI JIH JE PODVZELA SOVJETSKA ZVEZA S TEM, DA SVOJIM DRŽAVLJANKAM POROČENIM S TUJCI PREPREČUJE ZAPUSTITEV DRŽAVE SO NASPROTNE TEMELJNI LISTINI ZDRUŽENIH NARODOV".

S tem aktom je vprašanje slavnatih vdovcev prišlo na najvišjo svetovno mesto in je bilo že tudi izdana njegova odločba. Odločba je taka, kot jo je zdrav razum pričakoval, ker je v skladu s človeškimi naravnimi pravicami. Ves svet je obsodil napačno postopanje Sovjetske zveze in njenih satelitov. Vzdržanje arabskih držav in Kitajske praktično ničesar ne pomeni, ker je v teh državah vprašanje zakona drugače urejeno kot v ostalem svetu. Sovjetska zveza in njeni sateliti pa so glasovali to pot, še enkrat več, proti človeškim naravnim pravicam, popolnoma v skladu z njih naukom in prakso o ustvaritvi človeka-stroja.

Vprašanje sovjetskih žen angleških, ameriških, kanadskih in francoskih vojakov ter vprašanje snaha g. Cruz Ocampo sicer ni isto kot vprašanje nasilno ločenih begunskih družin po drugi svetovni vojni. Ima pa s tem vprašanjem zvezo. Tudi vprašanje dovoljenosti, da naše žene in otroci zapuste ozemlje naše nesrečne domovine in se pridružijo svojim možem v svobodnem zunanjem svetu bo moralo biti obravnavano tem potom. In trdno sem prepričan, da bo tudi v našem primeru obsodba Združenih narodov enaka. Tudi v tem primeru bo moralo biti naglašeno, da je zadevno postopanje režimov držav Vzhodne Evrope proti načelom osnovne listine Združenih narodov in proti priznavanju naosnovnejših človeških pravic.

Iz bojišč malega človeka v Argentini

Zboljšanje delovnih pogojev v kovinski stroki, je postalo dejstvo, ko sta pristojni strokovni organizaciji 6. julija ob pol 11 uri zvečer podpisali tozadevni sporazum. Za isti dan ob polnoči je bil namreč napovedan začetek stavke, ako do sporazuma ne bi prišlo. Vse podrobnosti sporazoma še niso znane. Iz znanega pa posnemamo, da znaša najmanjši urni povišek 0.20 Pesa, družinske doklade so povišane od 10 na 15 Pesov mesečno za vsakega otroka do 14 leta starosti, povišanje odnosno vpeljava prispevkov podjetnikov ob rojstvih, porokah in smrtnih primerih itd. Sporazum ima vzvratno moč od 1. maja 1949 in bo veljal 18. mesecev.

Finančni Minister g. Dr. Gomez Morales je govoril o stanovanjskem vprašanju. Ob umestitvi novega ravnatelja Narodne hipotekarne banke g. Alfredo Jorge Alonso je argentinski finančni minister posvetil svoje misli vlogi, ki naj je ima ta banka pri reševanju stanovanjskega vprašanja. Dejal je, da naj

se izpolnjuje geslo: "Vsaki družini stanovanje!", ki ga je proglasil predsednik general Perón. Narodna hipotekarna banka bo na osnovi tega izdelala poseben načrt za posojanje denarja za graditev stanovanj.

Novo ureditev delovnih pogojev so v zadnjem času dosegle tudi naslednje stroke in poklici: delavci zaposleni pri izdelavi sukanca, nameščenci živilske industrije, delavci čevljarke industrije in uradniki tovarn olja.

Delavci imajo tudi pravico do pogreba, tako je razsodil fiscal del trabajo Dr. Ignacio S. Granados v primeru, ko se je tvrdka Enrique Anderson & Cia uprla plačilu pogrebnih stroškov za svojega delavca Adalberta Kelemena. Podjetje je pogrebne stroške, v višini 230 Pesov moralo plačati.

Argentinska delegacija je prodrla s predlogom, da naj na glavni skupščini Mednarodnega urada dela nimajo ne pravice besede in ne pravice glasovanja mednarodne organizacije. Na osnovi tega predloga so izvajali posledice nad Svetovno sindikalno zvezo, Medameriško delavsko konfederacijo, Ameriško federacijo dela in Internacijsko krščanskih sindikatov iz Utrechta.

"V Argentini bo treba posejati več žita", je dejal kmetijski minister ing. Emery. Povdaril je potrebo, da se poseje 1.500.000 ha zemlje več, kot so jo doslej.

Smersu Rudolf:

Kako je urejena delavčeva stalnost v Argentini

Pojem stalnosti

Pri nas doma smo kot stalno službeno razmerje označevali tisto razmerje, ki je bilo trajno in sicer je trajalo vse življenje. Toda stalnost so uživali v splošnem samo nameščenci v državnih in javnih ustanovah. Tu in tam so tudi delavci v teh ustanovah uživali stalnost. Le v redkih privatnih podjetjih je bila uvedena stalnost za nameščence in delavce. Za nameščence in delavce so v naši domovini veljali krajši ali daljši odpovedni roki. Odpovedni rok za delavce je bil n. pr. samo; 14 dni.

V Argentini ima beseda stalnost (estabilidad) drugačen pomen, kakor bomo videli iz spodaj navedenih podrobnih določil o stalnosti. Službeno razmerje ni trajno ali doživljenjsko, dopustna je njegova odpoved, toda le s plačilom odškodnine. Le v redkih primerih sme podjetnik delavca odpustiti brez odškodnine. V tej pravici do odškodnine obstoja delavčeva stalnost v Argentini. V malokateri državi uživa delavec tako zaščito svojega službenega razmerja kakor ravno v Argentini.

Odpust iz službe brez odškodnine

Vprašanje o odpustih in odpovedih službenega razmerja obravnava zakon št. 11.729. Ta zakon spreminja določila tldgovskega zakonika (Codigo de Comercio) in velja za uslužbenca v trgovini. Toda ravno določbe o odpustih pa veljajo za vse delavce v Argentini. Tako določa namreč člen 67 dekreta - zakona št. 33.302/45, ki je bil ratificiran z zakonom št. 12.921 in izpopolnjen v vprašanju dvojne odškodnine z zakonom št. 13.077. (Te številke zakonov niso navedene zato, da bi članek zdel bolj učen, temveč zato, da si jih more vsakdo — zlasti v prime-

"Stavka predstavlja prestopok samo v primeru, če je bila proglašena za nezakonito", tako je razsodil zvezni sodnik Dr. Rivas Arguello. Neka velika središčna lekarna je prijavila svoje nameščence vsled stavke, pa je tožbo zgubila, ker je bil sodnik mnenja, da lekarnarji ne spadajo pod "javno službo" v ožjem pomenu besede in vsled tega stavkujočih ne zadenejo posledice čl. 7 in 39 zakona o državni varnosti.

Buenosaireški šoferji taksijev imajo lepo navado, da vsako leto eno popoldne peljejo brezplačno, kamor žele, otroke, ki so sirote brez staršev in slepce. Letos so jih peljali na sprehod na novi aerodrom "Ministro Pistarini".

Delovni sodnik pred sodiščem. Delovni sodnik (juez del Trabajo) Dr. Teofil Guello je bil obtožen, da razsodb iz svojega področja ne izdaja v smislu nove ustave. Zadevo je vzela v postopek Apelacija skupno s trgovskim sodiščem, ki sta za to priliko dobili posebna navodila od Najvišjega sodišča (Corte Suprema).

V Rosario so odprli podružnico ministrstva za delo. Pomemben govor ob tej priliki je imela soproga predsednika države gospa Maria Eva Duarte de Perón.

"Nova Argentina se gradi samo z delom, studijem in žrtvami" je izjavil v svojem govoru argentinski mladini zvezni predsednik general Juan Domingo Perón.

ru potrebe — ogledati in se nanje sklicevati).

Podjetnik sme delavca ali nameščence odpustiti brez odpovednega roka in brez odškodnine samo v začetku, ko je delavec (velja vedno tudi za nameščence) še na poskušnjo.

Po preteku te poskusne dobe, ki traja v večini strok tri mesece (pri podjedeljskih delavcih izjemo eno leto) sme in more podjetnik delavca odpustiti brez odškodnine samo iz naslednjih razlogov:

- ako je delavec napravil podjetniku škodo,
- ako je delavec zlorabil podjetnikovo zaupanje, kar pa mora ugotoviti sodišče s sodbo,
- ako je delavec nesposoben za delo,
- ako dela delavec za svoj ali za tuj račun in s tem škoduje koristim podjetnika in
- ako ogroža čast, varnost in koristi podjetnika in njegove družine.

Samo v teh primerih sme podjetnik delavca takoj in brez vsake odškodnine odpustiti.

Pač pa sme podjetnik suspendirati (po naše bi rekli: domov poslati na brezplačni dopust) delavca za največ 30 dni na leto. Ta doba pa se lahko raztegne na največ 90 dni v primeru dokazane višje vile. Taka suspenzija pa mora biti delavcu javljena. Če mu ni javljena ima delavec pravico do plače za ves čas, ko ni delal.

Odpust iz službe z odškodnino

Ako odpusti podjetnik delavca iz službe brez razloga ali iz razlogov, ki zgoraj niso naštet, ali ako ga suspendira za več kakor 30 dni ali ob dokazani višji sili za več kot 90 dni na leto, potem ima

(Nadaljevanje na 5. strani)

Ciril Kobal

Pariz, Ženeva in Milan

V Parizu je že od novega leta dije, Irana, Italije, Izraela, Japon-škrpalo. Svetova sindikalna zve-za, na katero je delavstvo vsega sveta stavilo tolikšno upanje se je izkazala kot orodje, ki ga komunisti izrabljajo za širjenje svoje propagande po širnem svetu. Včlanjena demokratska delavska združenja so se tej zlorabi uprla. Toda komunisti so bili, kot povsod, dosledni v svoji taktiki in so vodstvena mesta, ki so jim bila poverjena za delo v pozitivno delavsko zaščito, še naprej zlorabljali v svoje temne namene. Pa k sreči! Svetovno delavstvo danes komunistične nakane že tako dobro pozna, da so se že v januarju najdemokratičnejši sindikati sveta odločili za izstop iz te internacijonale. Bili so to angleški Trade Unions, Ameriški Kongres industrijskih delavcev in Konfederacija nizozemskih sindikatov. Njim so sledili nadaljni! Takoj se je videlo, da je bilo svetovnemu delavstvu treba dati samo signal, da obrnejo komunistom hrbet. Svetovna dogajanja zadnjih let pri tem delavskem spoznanju niso imela najmanjšega deleža.

Do junija so stali izven pariške internacijonale že delavski sindikati 33 držav: Argentine, Avstrije, Avstralije, Belgije, Brazilije, Kanade, Čile, Kube, Danske, Francije, Zapadne Nemčije, Grčije, In-

se, Libanona, Luksemburga, Nizozemske, Nove Zelandije, Paname, Dominikanske republike, Južne Afrike, Španije, Švedske, Švice, Thailandije, Združenih držav, Anglije, Uruguaya, Norveške in Svobodnega tržaškega ozemlja. Kakor je bilo pri nas doma med revolucijo: **Srednje poti ni bilo!** Na eni strani so ostali sovjetski in katoliški sindikati, podpirani od drugih maloštevilnih sindikatov svobodnega sveta, na drugi strani pa so se svobodni delavski sindikati odločili za ravno smer boja, ne samo proti zasebnemu kapitalizmu, temveč tudi proti državnemu kapitalizmu, katerega nosilci so sindikati pariške internacijonale.

Letošnje zasedanje Mednarodnega urada dela v Ženevi so zastopniki svobodnih sindikatov porabili tudi za svoje ustanovno zasedanje. V nedeljo 26. junija Mednarodni urad dela ni zasedal. Zastopnikom je bil namenjen odmor, ki pa so ga porabili za položitev temeljev novi svetovni delavski sindikalni internacijonali. Kot sklicatelji so nastopili trije sindikati, ki so Pariz zapustili že v januarju in so že šest mesecev delali na pripravah. Pristostvovali pa so zastopniki sindikatov vseh 33 prej naštetih držav. Ko se je za

sejo zvedelo sta namudoma prispe-la iz Pariza dva posebna izvedenca Kominforma, da preprečita, kar bi se dalo in, da ostrašita nekatero, morda ne dovolj odločne strokovničarje. Pa! Ženeva je tostran železne zavese, v svobodnem svetu. Delegati se niso dali motiti. Čeh in Bolgar, kar sta bila izvedenca po narodnosti, sta odletela naprej — v Milan, kjer se je odigralo drugo dejanje borbe za delavstvo sveta.

Delegati sindikatov, ki so še naprej ostali včlanjeni v Svetovni sindikalni zvezi v Parizu pa so takoj, ko je bilo zasedanje mednarodnega urada dela končano, podali v Milan v Italijo. Tam se je s pompom, kakršnega samo komunisti znajo vprizoriti vršil kongres Svetovne sindikalne zveze. Pa vendar niti ves v rdeče zastave zaviti kongres ni nogel dokazati, da je narobe prav. Izzvenel je v priznanje, da je komunizem zgubil to igro, ki jo se smatral za izredno važno. Novo ženevsko internacijonalo so počastili s pridevkom "rumena internacijonala", ki je v službi ameriškega imperijalizma in je orodje za izvajanje pritiska nad svetovnim proletarijatom. No, to zmerjanje svobodnih sindikatov, zlasti v Zedinjenih državah in Angliji ni preveč motilo v nadaljevanju njih dela. Delavski prvaki v USA so dejali, da iz Milana niso slišali nič novega, ker so vse iste priimke slišali že takrat, ko je

Marshalov plan nastopil svojo življenjsko pot...

Ta dogodka sta imela velik odmev v svetu. Demokratični delavci vsega sveta navdušeno odobravajo sklepe svojih svobodnih združenj. Redno funkcioniranje nove internacijonale prehaja v obrat. Nova združenja, ki doslej bilo iz strahu, bilo iz kakega drugega vzroka še vedno niso izstopila iz pariške internacijonale se pripravljajo, da bodo sledila vzoru 33. široke delavske množice so napravile nov, velik korak naprej k popolnemu spoznanju, da kakor zasebni, tudi državni kapitalizem ne more prinesiti sreče delavskemu sloju.

Mi smo posebej prepričani, da ustanovitev ženevske internacijonale ne pomemni samo preloma milijonov delavcev s komunizmom; temveč pomeni mnogo več. Oproščena komunističnega gospodstva bodo svobodna delavska združenja vsega sveta prostejša pri iskanju novih oblik družabnega življenja. V tem iskanju pa se bo, že samo na osnovi izvršene gospodarske preobrazbe zadnjega časa, moral slišati tudi glas krščanskih delavcev. Borba za delavske interese bo zavzela pravilno smer postavitve človeka, ne države, ne kapitala, v središče gospodarskega dogajanja. **TO PA POMENI NOVO POMLAD V DELAVSKIH GIBANJH VSEGA SVETA!**

Mirka Balantič:

SREČANJE S TETO

Bila sem ena od tisočev, ki jih je val začasne komunistične zmage v letu 1945 pognal po svetu. Preko Avstrije je vodila naša pot v Italijo. Tam se je začelo taboriščno življenje, ki je zapustilo globok vtis v naših srcih. Tam smo začele spoznavati široki zunanji svet, v tolikem različen od sveta naših mater, različen v dobrem, različen v slabem.

Prišli so dnevi, v katerih je postala skoraj manija pisati v Ameriko. Vsakdo je pisal svojim sorodnikom. Kdor je imel bližnje sorodnike je pisal njim, kdor teh ni imel je pisal daljnim. Brez daljnih skoraj nihče ni bil. Tja so šla pisma, nazaj zavoji z živili in obleko. Le redki so bili, ki jim ni bilo treba nič prositi.

V tem času sem se srečala s svojo teto. Pravzaprav je moja mala teta, ker je očetova sestrična. Od doma ji je vedno pisal oče, saj jo otroci niti poznali nismo. Zdaj je prišla vrsta na mene, da ji začnem pisati. Za Božič leta 1945 sem ji pisala prvič in od takrat si dopisujemo redno, včasih pogostejše, včasih bolj poredko. Bilo je tedaj moje srečanje s teto pravzaprav moje dopisovanje z malo teto.

Teta Ančka je bila še silno mlada, ko je šla od doma. Zdaj ima 60 let in je že nad 40 let v Ameriki. Živi na farmi v Minnesoti. Doma ni napravila več, kakor enorazrednico. Zdaj ima že odrasle poročene sinove in nekaj hčera, od katerih je ena v samostanu. Kljub svojim letom dela od jutra do večera, najde čas za molitev in dobra dela in — v vsem je na tekočem.

Prvo pismo sem čakala z nekim strahom. Kaj če so tudi njo pridobili komunistični agitatorji? Pa ta strah je bil prazen. Takoj iz prvega pisma sem natančno videla, da piše slovenska žena, ki je ostala zvesta svojemu narodu. Naslednjih pisem sem čakala z nestrpnostjo. V vsakem je bilo kaj novega.

Moje srečanje s teto ni bilo brez pomena za moj nadaljni razvoj. Srečala sem močno ženo, slovensko delovno ženo v tujini, ki mi je postala vzor:

40 let bivanja v tujini ni spremenilo njene vere. O, da spremeni jo je — v utrjenje! Po teti sem začela občudovati bl. Frančiško Ksaverijo Cabdini, ki je bila nekaj mesecev kasneje proglašena za svetnico. Teta se ji je kot "materijal izseljencev", kakor jo časti sv. Cerkev, priporočala, že preje. Enako goreče časti svetniškega škofa Ireneja Friderika Barago. Ni čuda, s takimi zaščitniki je lahko ohranila vero in napredovala v njej! Pa ona o veri ne piše mnogo. Ne. Pač pa je vse kar piše prežeto krščanskega pojmovanja, tako čistega in jasnega, da bi ga bogoslovca ne bilo treba bititi sram, ženci z enim samim razredom ljudske šole je pa v izreden ponos! Njena vera je krščanska resničnost sedanjosti.

Njena pisma so pisana v krasni slovenščini. Dasi živi daleč zunaj na deželi, se po njeni slovenščini, zdi, da je prebrala tudi vse novodobne mojstre slovenske besede. Le ločila ji včasih uidejo po angleško. Vidi se, da v slovenščini malo piše. Pa te narobe postavlje-

(Nadaljevanje na 6. strani)

(Nadaljevanje s 4. strani)

Koliko znaša ta odškodnina?

V primeru odpusta brez razloga in v primeru suspenzije, ki traja nad 30 dni ima delavec pravico do odškodnine, ki ne more biti manjša kot znaša polmesečna plača za vsako leto službe, ako znaša ostanek nad 3 mesece se tudi ta ostanek računa kot celo leto.

V nobenem primeru ne more biti ta odškodnina manjša kot znaša enomesečna plača, niti ne more znašati več kot 500 Pesov na vsako leto službe.

Po zakonu št. 12.921 imajo delavci, ki so bili odpuščeni brez razlogov, ki so zgoraj naštetih **pravico do dvojne odškodnine**. Ako pa so bili odpuščeni radi zmanjšanja ali pomanjkanja dela pa imajo pravico samo **do enojne odškodnine**. Pri zmanjšanju ali pomanjkanju dela mora podjetnik, najprej odpustiti delavce, ki so bili pri njem najmanj časa v službi. Če odpusti starejšega ima tudi ta pravico do dvojne odškodnine.

Stalnost glede plače

Argentinska delavska zakonodaja pozna še neko stalnost: **stalnost v plači**. Podjetnik ne more znižati plače za katero sta se z delavcem pogodila. Plača ostane ista, tudi če podjetnik odredi delavcu manj odgovorno in lažje delo. Seveda, dogovorno se plača lahko vedno spremeni. Toda če takega dogovora ali naknadnega pristanka s strani delavca ni bilo, potem se smatra znižanje plače za nepravilčen odpust iz službe in delavec more zahtevati odškodnino, ki mu gre v takem primeru.

Odpoved službe

Vsa gornja določila o delavčevi stalnosti gredo v korist delavca.

Zakon pa ima s tem v zvezi tudi nekaj določil, ki gredo v korist podjetnika. To so določila o odpovedi službe s strani delavca.

Delavec, ki uživa stalnost more zapustiti službeno mesto šele potem, ko je službo že odpovedal in je odpovedna doba pretekla, ako se s podjetnikom drugace ne pogoddi. Delavec mora odpovedati službo en mesec preje, preden jo namerava zapustiti, ako je bil v službi manj kot pet let. Ako pa je bil v službi nad pet pa mora odpovedati službo dva meseca preje. Argentinski podjetniki navadno od svojih delavcev ne zahtevajo, da bi morali službe odpovedovati v teh rokih.

Sprememba ali smrt gospodarja

Delavčeva stalnost je zajamčena tudi še v nekaterih drugih primerih. Ako n. pr. podjetnik svoje podjetje proda ali spremeni firmo, tedaj avtomatično vsi delavci preidejo novemu gospodarju ali novi firmi, ne da bi izgubili kaj iz že pridobljenih pravic.

V primeru smrti gospodarja ima delavec pravico do odškodnine kakor v primeru odpusta.

Praktičen nasvet

Moramo reči, da so lepa gornja določila o delavčevi stalnosti. Vendar pa v praksi nastajajo težave, ki jih zlasti inozemski delavec le s težavo prebrodi, zato ni dovolj, da svoje pravice poznaš, prav je tudi, da si pravočasno poiščeš pot, po kateri boš prišel do dosega svojih pravic. Ta pot je delavska strokovna organizacija ali sindikat. Prav je, da se naši delavci in nametščenci vpisujejo v njim odgovarjajoče sindikate, kjer bodo deložni vsestranske pomoči v primeru spora s podjetnikom.

Nekaj o gospodarskem in socialnem položaju v Venezueli

(Od našega dopisnika)

Do leta 1945 je v Venezueli, iz-
vzemši večja mesta, vladal pravi
srednji vek. Podeželje je bilo po-
polnoma zapostavljeno in pozablje-
no. Zgodbe, ki se berejo o sovjet-
skih vojaki, ki se prišli v Evropo,
n pr.: da niso znali ravnati z bu-
dilko itd., so tukaj nekaj popol-
noma vsakdanjega.

S pomočjo vojske so leta 1945
prišli na oblast socialisti. Od tak-
rat se je marsikaj izboljšalo. Zla-
sti je bila dobro izvedena zdrav-
stvena služba na podeželju in pa
organizirano šolstvo. V sleherni
vas je bil nastavljen učitelj. Tri-
je razredi ljudske šole so že zado-
stovali, da si dobil to službe. Ko o-
pazujem razvoj šolstva tukaj si
mislim na premnoge naše razum-
nike, ki drugod nismo mogli najti
sebi odgovarjajoče zaposlitve, tu-
kaj bi pa lahko dobili učiteljska
mesta. Plače učiteljev znašajo nad
100 severoameriških dolarjev na
mesec. Znašli bi se lahko kar kra-
sno, saj je tukaj naseljenec po-
polnoma izenačen z domačinom.

Socialisti so svojo oblast pora-
bili tudi zato, da so Cerkvi odvze-
li njeno lastnino. Tudi javno pri-
znanje šolanja na cerkvenih in re-
dovnih šolah so odpravili. Odslej
je vsakdo, ki dovrši te šole vezan
na poseben izpit na državni šoli.

S tem in še z drugimi ukrepi so
socialisti preveč odkrito pokazali,
da hočejo postati popolni gospo-
darji dežele. To pa ni bilo vseh
vojski. Ona, ki jih je na oblast po-
stavila, jih je zato tudi odstavila.
Novembra 1948 je bil izvršen
državni prevrat, v katerem je vojs-
ka sama vzela v roke oblast. V

ministrstva so bili postavljeni ne-
politični strokovnjaki, ki odlično
nadaljujejo po socialistih začeto
delo. Tudi njih širina je neprimer-
no večja, kakor socialistična. Prav-
nič ni res, da bi tukaj vladala
kakšna diktatura, kot to pišejo
razni inozemski časopisi, ki ima-
jo v Venezuelo prost dovoz. Mi
jih čitamo in se smejemo diktatu-
ri, ki je nikjer ni. V kolikor po-
snamem iz inozemskih časopisov
lahko trdim, da je celo v samih
združenih državah manj svobode,
kakor pa v Venezueli. Če pa ko-
munistom malo trše stopijo na
prste pa mislim, da to ni noben
prestopak proti demokraciji, za
človeka, ki komunizem pozna še
posebej ne, saj so komunisti ti-
sti, ki hočejo demokracijo zrušiti.

Delavci so tu organizirani le v
petrolejskih predelih. Drugod pa
žive izžemani po bogatinih. Pa se
delavci tega niti ne zavedajo. De-
lavci v petrolejskih podjetjih ima-

DE GAULE-ov SOCIALNI PROGRAM

Ob rojstvu četrte francoske republi-
ke je prvi mož odpora general De Gau-
le krenil svojo pot, ko mu je francosko
ljudstvo ob drugem referendumu za us-
tavo reklo svoj "ne".

Nezadovoljen s sprejeto ustavo je
general De Gaulle postavil na prvo me-
sto svojih zahtev vprašanje spremem-
be ustave in utrditve oziroma preuredit-
ve družabnih ustanov. Svoj program je
De Gaulle zacementiral v številnih go-
vorih, v katerih je dokazoval neučinko-
vitost stankarskih režimov za ustvar-
janje bodočnosti francoskega naroda. V
svojem dokazovanju je nihal deloma med

jo plače po 3—10 dolarjev dnevno,
dočim poljedeljski delavec le red-
ko zasluži več kakor 1 dolar dnev-
no. Hrana stane približno pol do-
larja dnevno.

Glavni vir bogastva Venezuele
je petrolej. Vse živi na njegov rač-
un. Posebej živi na račun petro-
leja kmet. Mislim, da je Vene-
zuela edina država na svetu, kjer
kmet ne plačuje nikakih davkov.
Nasprotno! Država mu daje pod-
pre, vse iz računa denarnih pre-
sežkov iz petrolejskih kupčij. Je
pa v splošnem kmetijstvo v naza-
čovanju. Kdor je količkaj sposo-
ben gre delat k petrolejskim vrel-
cem. Nesposobni pa so nesposob-
ni tudi za kmetijstvo. Naš kmet
bi se tu lahko obdržal le v goratih
predelih in njegov uspeh bi bil za-
jamčen. Moral pa bi imeti nekaj
začetnega kapitala.

V kraju, kjer živim vlada vse
leto pomlad in jesen. Skozj vse le-
te vidiš istočasno drevesa v cve-
tju, medtem ko se druga šibe pod
težo zrelih sadežev. Stalna tem-
peratura je 18 — 20 stopinj Cel-
zija.

D. D. V.

zapuščino kapitalistične tretje fran-
coske republike, deloma med psevdokor-
poracijskim načrtom Vichyjske vla-
de. Ob strani pa je pustil novonastaja-
joče probleme, ki zahtevajo svojo re-
šitev po novih metodah in načelih. S
tem je pokazal, da ni znal izbrati
l a s t n e poti.

Svoj socialni program je De Gaulle
sporočil javnosti najprej v govoru v
Strassburgu 7. aprila 1947, nato pa v
govoru v St. Etienne 4. januarja 1949.

V govoru v Strassburgu se je general
zavzemal za svobodne delavske in pod-
jetniške organizacije, ki se bodo ome-
jile samo na eno podjetje in se trudile
uresničiti dejstvo, da se "človečanska,
francoska in praktična rešitev problema
da doseči v organizaciji, ki je dostojna
in vredna vseh tistih, ki so v enem is-
tem podjetju (à l'intérieur d'une meme
entreprise) in dajo tej skupnosti na
razpolago svojo delovno silo, tehnične
sposobnosti in premoženja ter si mora-
jo kot enakopravni delničarji medseboj-
no deliti zgage in dobičke".

V prvem delu je tedaj omenjena
svobodna delavska in podjetniška orga-
nizacija, v drugem delu preide na po-
klicno korporacijski sistem, ne da bi po-
vedal, kako je mogoče to dvoje združi-
ti. Ker tudi lastni De Gaulle-ovi prista-
ši niso prejeli potrebnih pojasnil, je bi-
lo to vzrok mnogih nejasnosti v njego-
vem lastnem pokretu.

V St. Etienne pa je general zavrgel
načelo ločenih svobodnih delavskih in
podjetniških organizacij, ker so nepo-
trebni radi izražanja razredne miselnosti
ter kot take glavna ovira za zvišanje
proizvodnje z besedami: "Dovolj je
teh nasprotstev med različnimi skupina-
mi francoske proizvodnje, ki zastruplja-
jo in uničujejo naše gospodarsko aktiv-
nost".

Nakazal je tudi rešitev. Vsi činitelji
proizvodnje v enem podjetju se morajo
združiti v eno skupno organizacijo. Pod-
jetja iste stroke pa v skupno organiza-
cijo za vso državo. Nastale spore naj
rešuje obvezno državno razsodišče. Pod-
jetja pa naj postanejo last vseh, ki v
njih delajo.

Enotne poklicne organizacije pošljejo
svoje predstavnike v Svet republike (se-
nat) in se tako vključijo v državno ak-
tivnost. Te organizacije imajo poleg te-

ga lahko stike z drugimi poklicnimi or-
ganizacijami po svetu.

Od Strassburga do St. Etienne je te-
daj napravil De Gaulle velik skok, Ven-
dar pa se tudi v govoru v St. Etienne ni
dotaknil nekaterih silno važnih vpra-
šanj: kako bodo poklicne organizacije
sestavljene in kako bodo delavci in pod-
jetniki zastopani v vodstvu podjetij, ka-
ko bodo vsa podjetja prešla v skupno
last, ali prostovoljno ali z močjo zakona,
kako bodo volili skupna poklicna pred-
stavnitva in predstavništvo v Svet re-
publike.

Brez dvoma je, da De Gaulle hoče s tem
programom osvoboditi delavce kapitali-
stičnega izkoriščanja, obenem pa jih
hoče tesno privezati na podjetje v ka-
terem so zaposleni in na njegovo usodo.
Hoče jim dati mesto solastništva, a ni
določno navedel kako lahko istočasno
ohranijo svojo svobodo in postanejo ena-
kopravni činitelji v vseh odločitvah. Po-
sebej pa je pozabil, kako bo delavec so-
odločal v skupni organizaciji, če ne bo
imel svoje slojne skupine v njej, katera
bi ga usposabljala za vršenje njegovih
nalog ter stavljala in pretresala vpra-
šanja popolnoma delavske narave.

Kakor rečeno De Gaulle ni izbral svo-
je lastne poti, niti se ni odločil za kak
drugod v svetu obstoječ družabni red.
Zato je njegov socialni program nejas-
na mešanica. Vzroke zato je treba iska-
ti v tem, da De Gaulle-ovo politično gi-
banje podpirajo mnogi finančniki, delo-
ma pa v nejasnem pojmovanju reševan-
ja obstoječih problemov, češ da je vse
mogoče rešiti samo s trdo roko in z os-
redotočenjem oblasti v roki enega člo-
veka.

Potrebna je preosnova družabnega re-
da. V njej preosnova podjetij in drugih
družabnih ustanov. Posebej pa je po-
trebna naravna preosnova francoskega
naroda. Podjetjem je treba dati pravi
človečanski izraz potom svobodnih in av-
tentinčnih organizacij delavcev in pod-
jetnikov, njih ustanovitev doseči zakoni-
tim potom in istočasno preprečiti gospo-
darske predpravice posameznih denarnih
in političnih mogotcev, ki bi tako pra-
vično preosnovo ovirali.

—ta—

SOCIALNI NAPORI

Mednarodno združenje svobodnih stro-
kovničarjev v izgnanstvu je bilo usta-
novljeno v Franciji. Njegov predsednik
je A. Skrodzki, tajnik pa S. Volman.

V Sovjetski Rusiji ne zadošča več
biti "stahanovec". Komunistična stran-
ka in sovjetska vlada sta izdelali sku-
pen načrt za povečanje proizvodnje. V
njem so obljubljene delavcem, ki bodo
prekoračili „stahanovske norme“ kras-
ne, plače, posebna odlikovanja in častni
naslovi "heroj socialističnega dela".
Tudi upokojeanci so bili "povabljeni", da
spet nastopijo delo.

De Gasperi ne prizanaša komunistom.
V nekem javnem govoru je nedavno de-
jal, da bo vlada znala vedno nastopiti
proti tistim, ki hočejo strmoglaviti ita-
lijanski demokratski režim in stavlja-
jo v nevarnost obnovo države. Poleg te-
ga pa je že za najbližjo bodočnost na-
povedal zdrave in uspešne socialne re-
forme.

Enakost med belokožci in zamorci od-
ločno zahteva Ralph Bunche, v Zedinje-
nih državah. Bunche je državljani USA,
trenutno pa je posredovalec Združenih
narodov v Palestini. Kot potomec za-
morecev se je zdaj v USA postavil na
čelo borbe za odpravo poslednjih razlik,
ki tam med belimi in črnimi še obsto-
je.

(Nadaljevanje s 5. strani)

ne vejice skoraj lepšajo njena pi-
sma. Ta pisma namreč niso samo
v slovenščini pisana. So več Slo-
venska so, od prve do zadnje
črke. Prepojena so ljubezni do
naroda, zlasti do tistega, ki doma
v tolikih bolečinah vzdihuje. Pred
kratki mi je pisala s kakšnim
izrednim veseljem je hodila v pre-
cej oddaljeno cerkev, da je mogla
poslušati misijonske pridige ljub-
ljanskega škofa dr. Gregorija
Rožmana.

Naravnost čudovita je njena
razgledanost na gospodarskem pol-
lju. Pozna se ji, mnogo čita časo-
pise. V nobenem gospodarskem
vprašanju, kar je za nas ženske
nekaj izrednega, noče ostati napol
obveščena. Ona hoče biti popolno-
ma gotova zakaj je ta stvar tako
in tako. Ko mi je pisala, da je
zmanjkalo mesa in je bila njegova
prodaja omejena na dvakrat na
teden, mi je obenem natančno
razložila zakaj: Ker klavnice niso
hotele plačati kmetom primernih
cen za živino. In še več natančno
je vedela koliko centov morajo
klavnice še primakniti, da bo mesa
za prodajo spet dovolj. In to še
ni bilo dosti, celo to je preračuna-
la za koliko centov se bo potem
meso podražilo, ko ga bodo potroš-
niki kupovali. Pa je to samo en
primer njene razgledanosti.

Posebne omembe vredna pa je
njena dejanska ljubezni. Meni je
Bog v svoji ljubezni naklonil, da
mi je ni bilo treba ničesar prositi.

Enkrat samkrat sem jo prosila za
angleško vadnico. Poslala mi jo je
tako, dazi jo je silno drago sta-
la. Pomagala pa je z izredno lju-
beznijo ostalim sorodnikom in, ko
teh ni bilo več, se je začela zani-
mati za prijatelje s številnimi
družinami. Taboriščno življenje je
po kratkem opisu tako dobro ra-
zumela, kakor če bi bila sama eno
leto v taborišču. Sama je v dolgih
večerih vse do poznih nočnih ur
šivala obleke za njih otroke.

To je bilo v kratkem moje sre-
čanje s teto. Pismeno srečanje, ki
pa sva ga obe globoko občutili.

Predraga sosedica, sama si lahko
iz povedanega ustvariš sliko te
žene, te slovenske delovne žene v
tujini. Močan je njen vzor in mi-
kaven je njen zgled.

Zvesta veri, sledeča vsem so-
dobnim oblikam apostolata; na-
rodno zavedna, v času, ko so uče-
ne glave nasedale komunističnim
lažem; gospodarsko razgledana,
v času, katerega glavna značil-
nost je plitvost in blaga duša
krščanskih dobrih del sredi v ma-
terijalizem usmerjenega sveta Se-
verne Amerike.

To je slika ene izmed slovenskih
delovnih žen v tujini, ki razen v
krogu svoje družine, kateri je bi-
la sonce, ni v življenju na zunaj
nič pomenila in nič ne pomeni. To
je skrita podoba ene izmed mno-
gih, ki s svojim drobnim delom
povečujejo dobro ime te žene v
tujini. To je lik močne žene, ki ne
bo zatemnjen do poznih rodov.

Novice iz Slovenije

SMRT ZASLUŽNEGA SLOVENSKEGA MOŽA

V Dolu pri Ljubljani je 18. maja v 67. letu starosti za vedno zatisnil oči zvonarski mojster **Jeran Franc**. Pokojni špurčev oče je bil zaradi svojega dolgoletnega in vestnega delovanja kot obeševalec zvonov znan po širni domovini in še dalje na jug. Saj je obesil in uredil zvonove v nad 300 cerkvah v Sloveniji, na Hrvaškem in celo v mnogih cerkvah v Srbiji. Z njim je legel v grob prvi pionir ubranega zvonjenja v naši domovini. Zato ga je na njegovi zadnji poti, poleg številnih pogrebcev, spremljalo tudi zvonjenje mnogih cerkva in ko so njegovo trudno truplo položili k večnemu počitku v grob, so se na njegovo srčno željo poslednjič zamajali dolski zvonovi ter se potrkovaje poslovili od svojega mojstra.

ŠE NI DOVOLJ PRELITE KRVI

Tisk v svobodnem svetu je te dni objavil novico iz Slovenije, da je tamošnje titovo komunistično sodišče obsodilo na smrt z ustrelitvijo župnika **Jožeta Kraglja** v Livku na Primorskem. O njegovi aretaciji smo že poročali. Titovi oznovci so ga pred časom ugrabili kar na cesti in odvedli v zapore, iz katerih o njem do smrtne obsodbe ni bilo več glasa. Komunistični "sodniki" so mu naprtili celo vrsto obtožb, med drugim tudi "sodelovanje z okupatorjem." Glavna obtožba proti njemu je pa bila njegovo odločno stališče, ki ga je zavzemal proti sedanjemu komunističnemu režimu doma. Očitno so mu tudi, da je zbiral podatke o sedanjih razmerah v Sloveniji za zahodne zaveznike. Joško Kragelj je vplivna osebnost med primorsko duhovščino ter je imel velik ugled posebno med slovenskimi goriškimi bogoslovci. Vse to so mu komunisti všteli v greh in ga obsodili na smrt, da bi s tem preplašili še ostalo duhovščino, ki ne mara kloniti pred komunizmom.

Istočasno so komunisti obsodili na zaporni kazni dijaka **Simona Hrasta** in **Srdjana Kacafuro**. Oba zaradi sodelovanja z župnikom Kragljem. Prvi je do-

bil 19 let, drugi pa tri leta s prisilnim delom.

Dr. Franc Ambrožič, bivši župnik na Turjaku in dosedanji profesor na Poljski gimnaziji v Ljubljani je bil obsojen na 9 mesecev zapora.

V Sloveniji so titovci obsodili tudi **Ivana Seška**, župnika v Šmartnem pri Kranju. V njegovi fari se je mudila neka oseba iz Koroške. Ker župnik tega ni sporočil oblastem so ga obsodili na pet let zapora.

V Trstu je imel v maju razstavo slovenski kraški slikar **Bogdan Grom**. V galeriji "Scorpione" je razstavil 17 olj, 7 akvarelov in večje število risb ter perorisb.

Prebežniki iz Titove komunistične Jugoslavije v Italijo pripovedujejo, da doma vse govori o državljanski vojni, ki bo prej ali pozneje izbruhnila med titovci in kominformovci. Titovci že odkrito govore, da bodo šli v gozdove. Vidnejše glave se pa na tihem pripravljajo na — emigracijo. Titovi veljaki se na vse načine bogatijo, kupujejo zlato in devize. Zato je ameriški dolar sedaj v Jugoslaviji že 400—500 dinarjev, Louis d'or pa že 7.000 dinarjev. Draginja strahotno narašča, blaga že davno ni bilo nobenega, vrednost dinarja pa pada. Med komunisti je prava zmeda. Nihče ne ve, kdo je s kom. Zato nekateri tudi govore, da bo Tito razpisal nove "volitve", pri katerih bi dal "izvoliti" nekominformovce".

Titovci so v Sloveniji začeli hudo pritiskati ljudi, da bi vstopili v skupne obdelovalne zadruge, t. j. komunistične kolhoze. Ljudje se zaenkrat še upirajo toda dolgo vedno hujšega pritiska ne bodo mogli vzdržati. Dosedaj so v komunističnih kolhozih samo takšni, ki prej nikoli niso bili za nobeno delo in so bili znani kot največji delomržezi.

Ljudje v Sloveniji morajo oddajati toliko živil, da se jih je že pričel lotevati obup. Marsikje je šla že zadnja krava od hiše. Davki so tako visoki, da jih ni mogoče plačati. Ljudje zmorejo navadno še prvi obrok, drugega ne morejo več plačati in tako prihaja do rubežni in kmetje izgubljajo zadnje svoje stvari.

Slovenci v Argentini

Buenos Aires, 13. julija

Informativni sestanek članstva Društva Slovencev.

Na uvodnem mestu poročamo o proslavi slovenskih naseljencev argentinskega državnega praznika neodvisnosti dne 9. julija v dvorani pri sv. Juliji. Po tej proslavi je bil pa informativni sestanek članstva Društva Slovencev.

Poročilo o delovanju odbora za prvo polovico poslovne dobe je podal predsednik DS **Miloš Stare**.

Navajal je, da je od zadnjega občnega zbora društva do zadnjih dni prišlo v Argentino novih 1124 Slovencev, zatem je pa članstva poročal o vprašanjih, s katerimi se je moralo društvo baviti. Sem spadajo v prvi vrsti bolniki, invalidi in mladoletni ter slovenska mladina, ki jo je bilo treba spraviti v razne zavode in šole. Med postavkami v blagajniških knjigah sta tudi darilo Karitativne pisarne iz spitalskega taborišča, ki je, društvu odstopila vse še razpoložljive izvode španskega učbenika in darilo Slovenskega izseljenskega odra. Razen tega je Karitativna pisarna izročila društveni knjižnici, ki je začela sedaj poslovati, precej slovenskih in drugih knjig. Obema je predsednik za njuno naklonjenost izrekel najtoplejšo zahvalo.

V odboru DS delujeta tudi organizacijski in kulturni referat. Bilanca kulturnega dela slovenskih novonaseljen-

Letina v Sloveniji kaže zelo dobro. Ljudje so je na eni strani veseli, na drugi pa žalostni, ker jim bodo komunisti vse pobrali.

V Sloveniji je sedaj košnja v polnem teku. Vreme imajo lepo.

Češnje so doma letos zelo dobro obrodile. Vsaj otroci so imeli nekaj veselja.

Procesij Sv. Rešnjega Telesa titovski krajevni funkcionarji ponekod ne dovoljujejo zaradi "oviranja prometa". Tako so jo prepovedali v nekem kraju na Dolenjskem. Imeli so jo samo v cerkvi. Navzočih je pa bilo malo ljudi, ker so morali vsi na delo, kakor ob delavnikih.

cev je močno pozitivna ter so nas razne predstave in pevski nastopi dostojno predstavili tak, javnosti.

Mnogo razgovorov in posvetov je bilo tudi glede ustanovitve hranilnice. V začetku je bilo zanjo precejšnje zanimanje, pozneje je padlo, ker je denar našel plasiranje v nakupovanju zemljišč.

DS je pa nato posvetilo vso pozornost drugemu vprašanju, ki postaja pereče vedno bolj, vprašanju ustanovitve organizacije, ki bi lahko priskočila na pomoč ljudem, kadar bodo v stiski, v primerih smrti, bolezni in nesposobnosti za delo. Poseben odbor se je bavil s tem vprašanjem in že pripravil prve osnutke za ustanovitev vzajemne pomoči.

V debati o poročilu društvenega odbora so bile izražene misli za delovanje društva v bodoče, ko se mu ne bo treba več toliko baviti z emigracijskim vprašanjem.

Drugi del informativnega sestanka je pa bil posvečen samo razgovoru za ustanovitev zavarovalno - podporne organizacije. Prvi je govoril podpredsednik DS **Dr. Ribnikar**, za njim je pa **Rudolf Smersu** podal poročilo o taki ustanovi.

Predsednik DS **Miloš Stare** je končno naprosil vse člane DS, ki so doma delali v takih ali sličnih organizacijah, naj se prijavijo društvu, da bodo že obstoječem pripravljalnemu odboru pomagali pri tem delu. Društvo bo namreč prihodnjemu občnemu zboru, ki bo čez dobre tri mesece že predložilo v odobritev pravilnik svoje zavarovalno - podporne ustanove.

Osebnosti

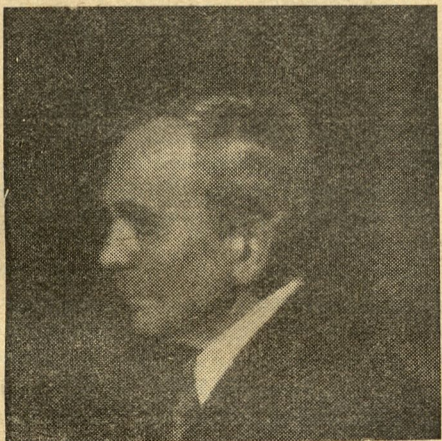
Novi Slovenci v Argentini. V družini **Janeza in Albine Teraš** so 1. julija dobili sinčka, **Osojnik Maks** in **Francka** sta pa 9. julija dobila hčerko. Čestitamo.

Svobodna Slovenija je list svobodnih, protikomunističnih Slovencev! Če je še nimaš, naroči jo čimprej in priporoči še svojim znancem!

Mojster Matej Sternen

Naš list je že sporočil, da je umrl 30. junija t. l. slikar **Matej Sternen**, mož, ki je za svoj narod napravil toliko, kot malokateri Slovenec. Pred skoraj 80 leti je bil rojen na Verdu pri Vrhniki revnemu žagarju na zadružni žagi, kjer je oče rezal les kmetom za domačo vporabo. Bil je bližnji sosed takrat že doraščajočega slikarja **Jožeta Petkovška**. Šolal se je po raznih šolah, največ pa je pridobil na privatni slikarski akademiji Slovenca **Antona Ažbete** v Monakovem. Živel je največ v Ljubljani, na Mirju.

Sternen je kot rajni Grohar, Jakopič in Jama mojster impresionizma, slikarskega stila, ki je ves usmerjen v naravo, a jo podaja tako, kot jo, oko in duša dojemata v vsakokratnem razpoloženju. V tej četvorici in še bolj v krogu obdajajočih jih trabantov je bil Sternen tisti, ki je razpogal z največjim slikarskim znanjem. Če je bil Grohar slikar-pesnik, Jakopič slikar-fantast, Jama slikar-sanjač, je bil Sternen stvarjen impresionist, ki mu bi naši

predpodobo najbolj v slovečem Špancu **Velasquezu**. Stvarjen je bil tudi v ponašanju: brez brade, širokega klobuka in črne pentlje je hodil okrog, govoril pa vedno tako pristen virski dialekt kot takrat, ko je še nad izvirkirki Ljubljance pogmajnah pasel krave virskih kmetov. A vendar je bilo njegovo obnašanje fino in to tudi, če je prav po Cankarjevo štenkaril, a nikoli žalil.

Število njegovih slik je ogromno in vse so mojstrovine. Največje delo je ustvaril s poslikanjem stropa v ljubljanski frančiškanski cerkvi **Marijinega Oznanjenja**. To tudi telesno naporno slikanje je opravil že kot šestdesetletnik. Malo pred našim odhodom v begunstvo je priredil retrospektivno razstavo svojih oljnatih slik, kar je bil izreden umetniški dogodek. Nasprotni vohodu je visela takrat njegova najnovejša podoba, portret generala **Rupnika**.

Že njegovo slikarsko delo ga stavi po pomembnosti v vrsto Cankarja, Jakopiča in Plečnika. Še pomembnejši pa je zato, ker je restavriral, to je ohranil, rešil propada, na stotine in stotine starih slovenskih umetnin od 13. stoletja dalje. Bil je izreden poznavalec slovenske umetnostne zgodovine in prvi Slovenec, ki je obvladal vse tehnike ohranjanja starih slik. To svoje delo je opravljal z isto ljubeznijo, s katero je ustvarjal kot slikar, a je bil preskromen, da bi našel pot v Slovensko Akademijo, kamor bi moral biti prvi poklican. Častno občanstvo rodne občine je bilo menda edino javno odlikovanje, ki ga je prejel.

Naša kulturna zgodovina bo napisana, ko bo tudi slovenska umetnostna zgodovina dobila končno znanstveno oceno. Da jo bo mogla dobiti, je v glavnem Sternenova zasluga, ki je rešil propada ali ponarejanja največje slovenske umetnine davnih vekov, skrite pod beležem v cerkvah in po starih gradovih. Kako je mojstra, tako dovtetnega za slovensko kulturno bogatstvo, bolelo, ko je slišal, da partizanski roji sistematično uničujeje, kar je on reševal. A hvala Bogu, Sternen je bil rešil več, kot je mogla partizanska vojska uničiti. Ker pa se je upal eden redkih kulturnih delavcev - javno obsojati to divjaštvo, je po komunistični zasedbi Ljubljane romal v zapor, kjer so ga silili, da je moral slikati za salone novih pseudoministrov.

Kakšna razlika med Sternenom in Župančičem! Otonovo hrbtnice so uklonili pokloni narodovim tlačiteljem, Matejevo pa teža opravljanega dela in trpljenje. Naj se ga Marija, v nebo vzeta, milostno spomni, saj ji je postavil najlepši spomenik med Slovenci.

M. Marolt.

† MARIJA HORVAT

Na Avellanedi so 12. julija položili k večnemu počitku MARIJO HORVAT, rojeno Šeruga, doma iz Pečarovcev v Prekmurju, staro 61 let. Skromna ženska, na videz brezpomembna oseba, je s svojim tihim, ponižnim innesebičnim delom uživala vso ljubezen vseh Prekmurcev in tudi ostalih Slovencev, ki so jo poznali.

Ni bilo bolnika, ne ponesrečenega, ne kakor koli z bridkostjo prizadetega, kjer ne bi prihitela "Marika", da tolaži, da celi rane, da pomaga v potrebi. Kakor je ona slehernega spremila na zadnji poti, tako so pa tudi za njen pogreb pokazali rojaki svojo hvaležnost in menda še ni bilo mrtvaškega odra in pogreba med Prekmurci, kjer bi se toliko prijateljev zbralo, kakor ob krsti rajnice.

26 let je vršila svoje poklicno delo v frigorifiku in apostolsko delo med rojaki, vedno neopažena, toda vedno marljiva.

Zato je bila pač ona najbolj vredna, da je bila botra slovenski avežanedske zastavi, da je bila častna mati pri novomašnih slovesnostih, da je bila glavna delavka v Bratovščini Rožnega Venca. Tudi sirotišče je štel njo med največje dobrotnike.

Na zadnjem potu, prav od doma do groba, jo je spremil tudi slovenski duhovnik, kar si je želela kot edino željo, ko je videla, da je Bog njene dneve preštel. Po kratki, a mučni bolezni, je umrla 11. julija na svojem domu in tu zapuščala moža Pavla, doma pa brata Jožefa s družino.

Maša za rajno bo na Avellanedi 17. julija ob 10 uri.

OBISK IZ JUNINA

V Neuquenu, v Juninu de los Andes, misijonari naš sorajok P. Ludvik Pernišek, ki je prišel te dni na obisk v Buenos Aires. Komaj vsakih 5 let enkrat more priti med rojake. Med tem ko misijonari med Araukanci svoje fare, ki je večja kot pol Slovenije, poišče pa tudi Slovence, katere pozna vse, kar jih živi od Ville Regine pa do čilske meje in jih vsaj vsaki dve leti enkrat obiše.

Želimo mu, da bi svoje počitnice med nami čim lepše preživel.

SESTANEK INTERESENTOV ZA ZEMLJO V MISIJONIH

Vsi rojaki iz prve in druge skupine ste povabljeni, da pridete na informativni sestanek o tej zadevi dne 12. julija (nedelja) popoldne ob 4 uri na Victor Martinez 50. — Janez Hladnik.

Rivadavia, 28. junija

Svobodno Slovenijo radi beremo in jo težko pričakujemo. Zdravi smo, delo imamo, hrane tudi dovolj, tako, da smo kar zadovoljni, čeprav smo čisto sami tu v Rivadaviji. Sedaj zaslužim dobro. Delam na akord in mi pride povprečno 28 pesov na dan. Je treba sicer krepko prijeti za delo. Tega sem pa vajen že z doma. Vse Vas lepo pozdravljamo.

Cadovi.

NEDELJA 7. AVGUSTA 1949.

LUČ Z GORA

Čevljar, samski, sposoben izdelovati samostojno gojzarje in smuške čevlje, ki bi želel priti v Bariloche, naj piše za informacije na

Dt. Apartado Correo v3
San Carlos de Bariloche
Rio Negro

SLOVENC I P O S V E T U

KANADA

Pred obiskom škofa dr. Rožmana v Kanadi

Vsa naša skupina v Torontu in okolici se veseli napovedanega obiska našega škofa dr. Gregorija Rožmana. Pripravljamo se, da ga bomo prav pristrčno sprejeli. Do tega časa bosta še dve močni skupini prosti pogodbe in pričakujemo, da jih bo precej prišlo v Toronto. Prevzvišeni bo prišel k nam avgusta meseca in bo ostal med nami en teden.

AVSTRALIJA

Collie, 15. junija.

Po 36 dneh vožnje smo iz Italije prispeli v Avstralijo. Izkreali so nas v Tremontlu, kjer smo ostali 3 tedne. Obiskovali smo tečaj angleščine. Stanovali smo v taborišču in smo dobro živeli. Po treh tednih so nas pa razdelili na delo: samce so poslali na delo na železnice in v gozdove, poročene in družine pa na kmete. Jaz s tremi drugimi Slovenci delam na žagi. Dela imamo precej. Začetna plača je bila 5 funtov in 17 šilingov na teden. Ker smo dobro delali, nam jo je gospodar zvišal na 6 funtov. Upamo, da bomo dobili še boljše plačo. Angleži dobijo po 9—10 funtov. Od šestih funtov nam gospodar odbije pol drugi funt za tobak in hrano, 4 in pol funta pa nam ostane na teden. V tednu delamo samo 40 ur. Letno imamo po 20 dni dopusta. S pol drugim funtom tu lahko živim in kadiš en teden. Z enomesečnim prihrankom pa si lahko kupim dobro obleko. — J. F.

ECUADOR

Posorja, 29. junija.

Začudil sem se, ko sem v eni izmed števil "Sv. Slovenije" bral pismo neke družine v Ecuadorju, ki se pritožuje nad svojo usodo. Povem Vam pa, da v Ecuadorju ni nikomur sile umirati od glada. Dela je povsod dosti. Seveda je treba spočetka prijeti za delo, ki se ponudi, dokler se človek malo ne razgleda. Vsak tujec, kolikor toliko aktiven si tukaj hitro opomore. Saj smo tudi duhovniki

Reparski umor.

Comodoro Rivadavia, 11. julija.

V nedeljo dne 10. julija so našli mizarja Jožeta Zaletela zaklanega v njegovi sobi. Morilec mu je prerezal desno lice in prebodel vrat. Nesrečna žrtev je ležala sredi sobe v mlaki strnjene krvi. Ropar je Zaletelu pobral ves denar. Pustil mu je samo 20 centavov. Oblasti so takoj uvedle preiskavo. Poročila o njej dosedaj še niso objavile. Pogreb pok Zaletela bo v torek popoldne v Comodoro Rivadavia na km 99. Podrobnejše poročilo o zločinu in pogrebu našega nesrečnega sorajoka bomo še poslali.

Ing. A. N.

Svobodna Slovenija

izhaja kot tednik vsak četrtek

Uredništvo in uprava je na

VICTOR MARTINEZ 50, Buenos Aires

NAROČNINA:

pri plačilu naročnine za celo leto 25 pesov. Pri plačevanju naročnine v obrokih pa za pol leta 15 pesov, za četrt leta 8 pesov. — Posamezna številka 0.70 pesa.

Za ostale države Latinske Amerike: navadna 30 pesov, letalska 40 pesov.

U. S. A.: navadna 6 dolarjev, letalska 8 dolarjev.

Kanada: navadna 7 dolarjev, letalska 9 dolarjev.

Nemška družina išče slovensko gospodinjstvo pomočnico. — Začetna plača \$ 160.— pozneje \$ 180.—. Javiti se pri Jaekel na Cabildo 1676.

morali v začetku marsikaj potrpeti, pa smo sedaj še prej kot v dveh letih že vsi samostojni župniki po farah. Obogatel sicer ne bo nobeden, najpotrebnejšega pa tudi nobenemu ne manjka. Ljudje so dobri in zelo spoštljivi in obzirni. Moram reči, da bolj, kakor doma v Sloveniji. V dveh letih, kar sem tukaj, mi nihče ni rekel niti ene nespoštljive besede.

Že od Božiča sem župnik na precej obširni župniji, strahovito zanemarjeni, ker so bili več kot sedem let brez duhovnika. Vsa župnija je tik ob morju, del pa na bližnjem otoku, do koder imam dve uri v čolnu. Kraj je letoviški in se v zimskih vročih mesecih napolni družin iz mesta Guayaquil. Cerkev in župnišče sta sicer lesena, pa vendar kar dostoj-

na in udobna. Od maja do decembra je kar hladno, srednja temperatura 22 stopinj Celzija, pozimi smo se pa seveda kar pošteno potili pa tudi hladili v morju, ki je samo 50 metrov pod župniščem. Bogastvo rib, rakov in školjk je neizmerno. Glavni pridelek tukaj pa je bombaž, kokosovi orehi in tkzv. "jonjoli" iz katerega pridobivajo izvrstno olje. Sadja vseh vrst ne manjka. Sicer se pa pridelki zelo spreminjajo z ozidrom na lego provinc, ker ima skoro vsaka drugačno klimo. Naravno bogastvo je neizmerno, pa največ še neizrabljeno. Pogoste revolucije in politične borbe onemogočajo vsako delo za napredek. Vsak predsednik, ki malo bolj trdno poprime vajeti, hitro zleti.

Z željami za lep napredek Svobodne Slovenije in s pozdravom za vse njene sodelavce zaključim in ostajam vdani —

Pomagajte svojim v domovini!

V domovino pošiljamo zavoj s hrano in vsemi ostalimi potrebščinami kot: raznovrstno blago in platno (po naših vzorcih v Bs. Airesu), toaletni pribor, šivalne potrebščine, zdravila, živila vseh vrst itd. Zavoje pošiljamo preko Trsta in prihajalo na določeno mesto v 15 — 20 dneh. Uradne ure: Vsak dan — tudi ob sobotah in nedeljah — od 9.—12. dop. in od 14.—19. ure.

GOVORITE LAHKO TUDI SLOVENSKO

Branko Kozulić

SANCHEZ DE BUSTAMANTE 1162 (višina Av. Córdoba 3300) CAPITAL
Tel. 79 - 9675

Dohod: Plaza de Mayo: omnibus 102; Av. 9 de Julio: omnibus 125;

Naročila oddate tudi lahko na Víctor Martínez 50.

OB PRVI OBLETNICI SVOJEGA OBSTOJA IZREKA

"CASA BOYU"

URARNA IN ZLATARNA

vsem svojim strankam — zlasti rojakom — najvljudnejše zahvale za izkazano zaupanje.

Tudi v bodoče bo v naši trgovini vsem strankam po zmernih cenah na razpolago lepa izbira:

moških in ženskih ur vodilnih švicarskih znamk, zanesljivih in trpežnih budilk in

bogata zaloga vsakovrstne zlatnine in nakita za darila (krstna, godovna, zaročna, poročna, spominska).

Popravila ur in zlatnine izvršujemo zanesljivo, točno in strokovno v naši delavnici.

Trgovina je ob delavnikih odprta od 9. do 20. ure. — Za razna pojasnila lahko kličete naš telefon števil. 76-9160.

Ob sobotah popoldne se lahko zglasite v našem stanovanju, ki je v isti hiši kakor trgovina: Olazabal 2338, 1. nadstr. števil. 5.

Kakor doslej tako bo tudi poslej vsem z vso vestnostjo najugodnejše postregla

"CASA BOYU"

OLAZABAL 2336, tel. 76-9160

pol kvadre od ogla Cabildo 2300.

PREDEN POMAGATE SVOJIM DRAGIM V DOMOVINO, SE POSVETUJTE Z NAM, PRIHRANILI BOSTE ČAS IN DENAR

Zavoj "Sora"	Zavoj "Pivka"	
1 kg sladkorja	1 kg masti	
1 kg kave	1 kg sladkorja	
1 kg riža	1 kg kave	
Pesov 31.50	Pesov 41.50	"Rabeljsko jezero"
Zavoj "Kokra"	Zavoj "Dravinja"	1 kg sladkorja
2 kg sladkorja	2 kg riža	1 kg kave
1 kg kave	1 kg sladkorja	1 kg mila
Pesov 32.50	Pesov 28.—	Pesov 37.50

Najhitrejši preko nas poslani zavoj je doslej prispel v 27 dneh od dneva naročila v Buenos Airesu. — Poleg vseh dosedanjih načinov v bodoče vsa naročila za "Triglav" lahko izvršujete vsak dan v pisarni Društva Slovencev na Victor Martinez 50.

POSREDOVALNICA "TRIGLAV"

Calle MONTE CHINGOLO 1947, Villa Dominico F.C.N.G.R., Avellaneda, Provincia Buenos Aires